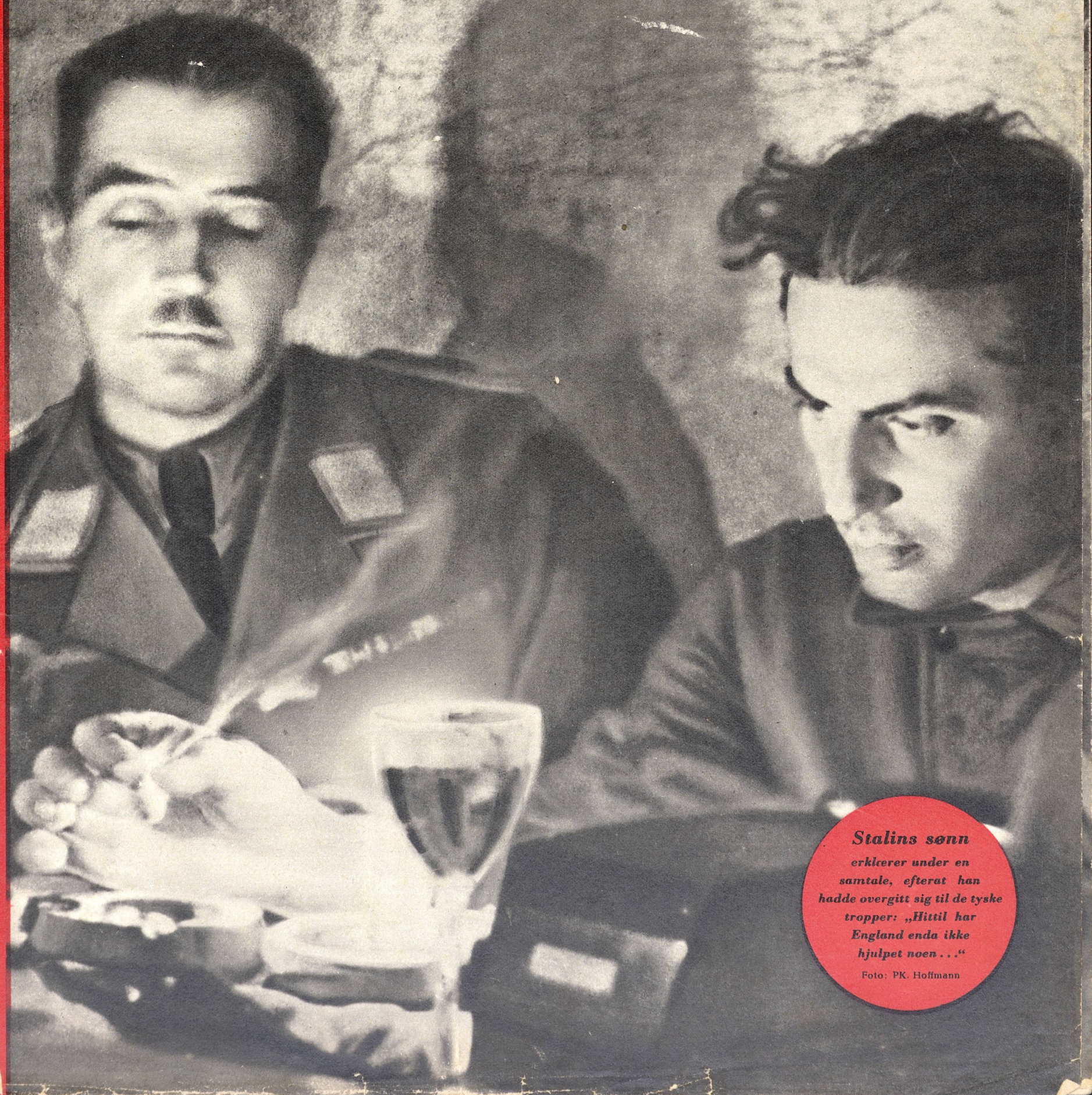
N Nr. 17

1. SEPTEMBERNUMMER 1941

Signal

Universitetsbiblioteket i Tromsø

Stalins sønn

erklærer under en samtale, efterat han hadde overgitt sig til de tyske tropper: „Hittil har England enda ikke hjulpet noen . . .“

Foto: PK. Hoffmann

Belgia 2 fr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finnland 4.50 mk. / Frankrike 4 fr. / Hellas 8 drs. / Iran 3 riai / Italia 2 lire / Kroatia 5 Kuna / Luxemburg 25 Pf. / Nederland 20 cents / Norge 45 øre / Portugal 2.— esc. / Romania 16 lei / Serbia 5 Dinar / Sverige 53 øre / Sveits 45 cents / Slovakia 2.50 kr. / Spania 1.50 ps. Tyrkia 12 piaster / Ungarn 36 filler

Signal

Av innholdet i 1. septemberhefte

SIDE

Fra Europas felttog mot Sovjetunionen

Stalins sønn overgir sig 2

Over Dnjestr jager en stormbåt
To gripende bilder, optatt midt under kampen 6

Den beseirede Goliat
„Signal"-tegneren Liska skildrer en sovjet-russisk kjempepanservogns endeligt 11

Slik stormet vi mot Kischinew
PK. Hanns Hubmann beretter for „Signal" fra den tysk-rumenske storm på Bessarabias brennende hovedstad 12

Nøiaktig på centimeteren
Tyske stukas ødelegger sovjet-arméens forsterkningsveier 18

Panser-duell ved Polonnoje
PK.-mannen Grimm fotograferte den spennende duell mellem en tysk og en sovjetrussisk panservogn 20

Fra krigsskueplassen i Afrika:

Det store ørkenslag
Av en tysk Halfaya-kjempers dagbok med autentiske kart fra kampen ved Sollum og farvefotografier fra kampområdet 7

Fra kampen mot Englands sjømakt

„Hood"s undergang
Krigsmaleren løitnant (S) I. C. Schmitz så ødeleggelsen av verdens største slagskib og malte dokumentarisk bevidnete farveskisser 24

Den militære serie om strategi

Tredje leksjon: Ødeleggelse! Eller: ideen fra Cannae 44

Den politiske artikkel

Bolsjevikene kom ...
En autentisk beretning fra de fra det bolsjevistiske styre befridde baltiske land 4

Fra Tyskland

Det tyske ansikt
To inntrykksfulle eksempler fra tysk kunst i krigstid 28

Berliner-hatter for Europas damer 32

Fra Slovakia

Pastor og statspresident
„Signal" besøker Slovakias statsoverhode, dr. Tiso 36

Fra Tyrkia

Butterfly på tyrkisk 38

Fra vitenskapens område

Hva foregår der i stratosfæren? 40

„Signal"s novelle

Kirsebærhaugen, av Erik Reger 30

Dessuten mange andre interessante
og vakre farvebilder og fotos

COPYRIGHT 1941 BY DEUTSCHER VERLAG, BERLIN

Stalins sønn overgir sig

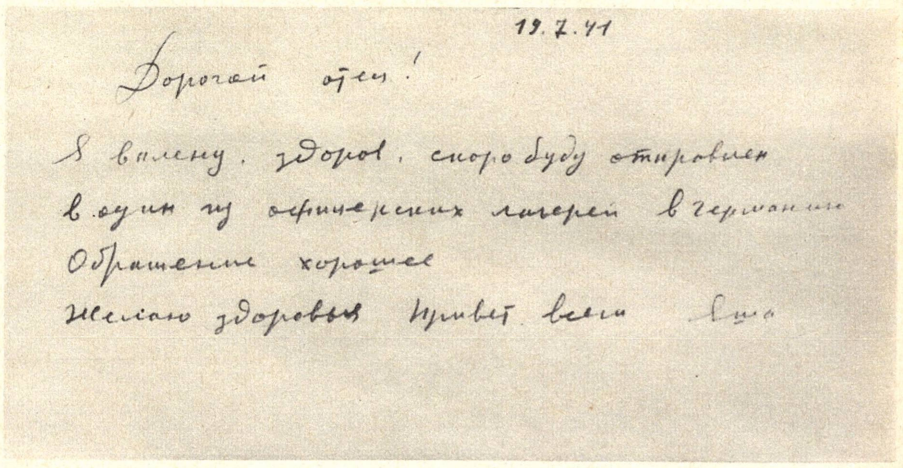
Den 16. juli overgir den sovjetiske artilleriløitnant Jacob Djugasjivili sig sammen med mange andre soldater i en landsby, som er omringet av de tyske tropper. Hans papirer, og ikke minst likheten, viser klart at han er eldste sønn av formann for folkekommisærenes råd, Josef Stalin-Djugasjivili. Han er overbevist om, sier han, at det er nytteløst med videre motstand. „Vi var omringet, det opsto panikk ... Jeg ventet på mine artillerister, det var nytteløst, og jeg gikk videre. Jeg møtte små grupper, fra den motoriserte divisjon, fra trenet, allslags pakk. Jeg hadde ikke noe annet å gjøre enn å gå med dem. Men snart innså jeg at vi ikke kunde gå i noen retning, fordi vi var helt omringet. Så kom jeg og sa: ‚Jeg overgir mig.' Det er alt."

I det videre forhør av de tyske militærmyndigheter danner bildet av hans oplevelser sig. Omtrent i de siste to uker sto hans divisjon, som gjaldt for å være særlig god, i kamp. Men han vet ikke hvor. Et eller annet sted ved Witebsk. Selv ikke de høiere offiserer hadde kart. „Alt hos oss var elendig opbygd ..." Resultatet: et fullstendig kaos. Allerede den 7. juli hadde det tyske luftvåpen ødelagt den største del av divisjonens panservogner. Hele sovjetenes 7. korps brøt sammen, „takket" — så sier Jakob Djugasjivili — „takket være de tyske stupkampflyvere, takket være vår kommandos hisset; han vil og kan ikke tro det. Og slett ikke at sovjetsoldatene angriper sine kommisærer i fangeleirene, så man må beskytte dem mot å bli slått ihjel av sine egne folk. Han er fullstendig forvirret, snakker om forskjell mellem gamle sovjetsoldater og de ny-innkalte rekrutter som er analfabeter ... Som om det var et spørsmål om lese- og skrivekyndighet. Som om forfatterne av de av ham kalte dumme og idiotiske befalinger var analfabeter.

Et annet spørsmål bringer løitnanten tilbake til sunn logikk: Om han tror at England, som nå er Sovjets forbundsfelle, vil yte rådsunionen noensom helst hjelp. Jakob Djugasjivili ser frem for sig i dyster eftertanke, slik som bildet på forsiden viser. „Jeg vet ikke", sier han til slutt. „Efter min mening har England hittil ikke hjulpet noen."

Den ordrette protokoll av det lange forhør over Stalins sønn Jakob Djugasjivili omfatter vel 26 sider. Mannen og det som han sier, gir et i mer enn en henseende psykologisk bilde av et menneske, som ble opdratt til ikke å tenke mer eller annerledes enn han s k u l d e tenke. Han forsøker også i dag redelig å holde sig i denne trange åndsinnsnevring.

Men fordi den menneskelige hjerne er eldre enn den banale forestilling som den moskovitiske marxisme gjør sig av den og menneskene overhodet, så kommer Jakob Djugasjivilis tenkemåte

Det første brev fra fangenskapet. *Stalins sønn, løitnant Jakob Dschugaschwili, som overga sig til de tyske tropper, skriver til sin far: „Kjære far! Jeg er fanget, men er frisk. Snart elir jeg brakt til en offisers-fangeleir i Tyskland. Behandling god. Vennlige hilsener til alle. Jascha (Jakob)"*

ukloke befalinger, de dumme befalinger ... de idiotiske befalinger, må man si ..."

Nå, løitnant Djugasjivili må jo vite det. Og nå forteller han noe som lyder meget merkverdig fra en manns munn, som jo dog er Stalins sønn: at en soldatformasjon om den er stor eller liten, ikke får ha to herrer. „To likestilte kommandanter kan bare irritere hverandre gjensidig, må forstyrre hverandre."

Om han vet, — spør man nå, — at sovjettroppenes politiske kommisærer igjen har fått de gamle fullmakter, at de igjen er likestilt med kommandantene, altså praktisk talt overordnet. „Det er umulig!" sier Djugasjivili opatter og atter og stadig sterkere inn i området av bekjennelser som hans herr far hverken har sunget ved hans vugge eller senere funnet for meddelelsesverdig. Stalin junior er ikke noen dumrian, men dog et overordentlig avgjørende vidne for den åndelige sterilitet, som bolsjevismen har innpodet de unge mennesker i sitt maktområde et kvart århundre. Mange av hans spørsmål, mange av hans svar åpenbarer en viss naivitet. Andre uttalelser igjen, særlig slike som beror på egne iakttagelser og oplevelser, er av en slik art at far Stalin — hvis han overhodet vil komme til å høre dem — vil kunne slå hendene overgitt sammen.

„Overalt kommer de ut av skogene“

— forteller PK.-mannen, som tok dette foto — „i de oprakte hender svinger de hvite sedler, og ganske betegnende er det at de har skjeen i støvleskaftet eller, hvis de ikke har noen støvler, i bluselommen. Sedlene er tyske flyveblad, hvor sovjetsoldatene ble opfordret til å legge ned våpnene . . .“

Foto: PK. Gronefeld

ALFRED GERIGK

Bolsjevikene kom...

... og tre europeiske land mistet sin kultur, sin eiendom, sitt liv

Hva vilde det ha blitt av Europa, dersom bolsjevismen hadde nådd sitt høieste mål, verdensrevolusjonen? Hva var det blitt av menneskene, av verdensdelens urgamle kulturgoder, som i århundre har vært kilde til alt det som gjør livet verd å leve? „Signal"s korrespondent var en av de første journalister som i de baltiske stater lærte å kjenne Sovjets vesen og metoder. I sin beretning gir han et nøkternt svar på det spørsmål som stadig har vært stilt i over tyve år, men stadig ble undertrykt av moskvamakthavernes terror: Hvorledes bolsjeviserte Sovjet et land som falt i hendene på det?

Det er det sterkeste bilde jeg så på denne ferd gjennem et land hvor sovjetsystemet nettop hersket: tre menn i fangedrakt, hvite bukser, hvite åpne skjorter, bleke gule ansikter omrammet av svart, vilt skjegg, mørkt glødende, fanatiske øine. Slik sto de i den trange fangecelle, ubevegelige alle tre efterat celledøren var åpnet. Ubevegelige da det første granskende blikk falt på dem. Ubevegelige da man nærmet sig dem, da de første ord ble rettet til dem. Ubevegelige i påvente av at nå nærmet vel den samme skjebne sig dem som de hadde beredt hundre andre.

Tre tjsekister i Rigas sentralfengsel, glemt og forlatt, da bolsjevikenes ville flukt begynte med biler, med tungtlastede grinnvogner, med kjøretøier av enhver art. Tre av sine sovjetvenner forlatte tjsekister som man arresterte under deres fluktforsøk. De har båret den olivengrønne jakke med de blå felter, den blå lue med det brede røde bånd. — Tjsekaens uniform som vakte angst og skrekk overalt hvor den dukket op foran en husdør, i et hjem, i et kontor eller en forretning. De har mottatt lastebilene som full-lastet med fanger kjørte inn gjennem jernporten til GPU-fengslet på Frihetsgaten.

Og nå sto de i den trange cellen, ubevegelige, med glødende øine. Glødende av fanatisme? Eller glødende i en angstfull venting på en skjebne som de efter sin egen fortid anser for uavvendelig? Tre lettiske tjsekister — hvorledes kom de inn i uniformen med de blå feltene og den blårøde lue? Der var en dyktig propaganda før bolsjevikene marsjerte inn over de baltiske lands grenser. „I Sovjetunionen har enhver strevsom og intelligent person verdens største chanser." Hvem blant de som ikke var kommet fremover i livet skulde en sådan parole ikke lokke.

Men den som først engang var blitt offer for denne propaganda, den som først engang sto i Sovjets tjeneste, kom ikke ut av den mere. Hver enkelt ble i de første dager av sovjetregimet pålagt opgaver som gjorde det umulig for ham å vende om. Hver enkelt spion var omgitt av et nett av spioner som holdt ham fast, som umuliggjorde et hvert skritt til friheten, ethvert fritt ord.

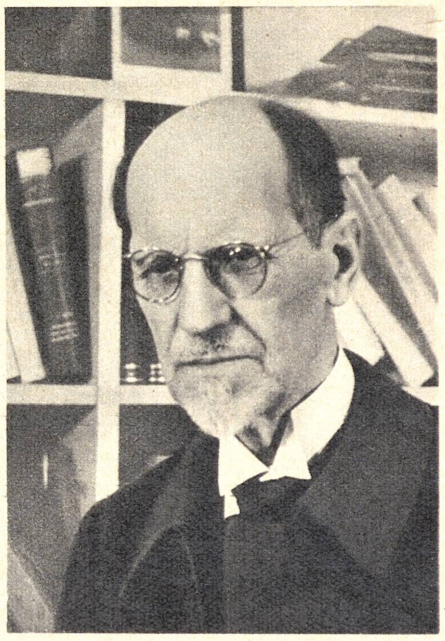
Tre tjsekister av de tusener som ble sluppet løs på det baltiske område for å beskytte og sikre systemet.

Hvorledes så dette system ut som disse tjsekister holdt vakt for, arresterte, slepte bort, pinte, skjøt mennesker for? Den første undersøkelsesreise i sovjetriket som jeg deltok i, foregikk i land som gjennem ett år fikk prøve systemet, land hvor der gjennem mere enn to desennier har levd mer enn 180 millioner mennesker.

Fra Wirballen kjørte vi gjennem det litauiske land, over Njemenek dro vi inn i Latvia. Vi talte i Kowno, i Wilna, i Riga, i de små landsbyer med mennesker, der som bønder, håndverkere, industridrivende levde under moskvaveldet. Vi opsøkte landenes autoriteter for å forelegge dem de samme spørsmål som vi hadde stillet de jevne mennesker: Hvorledes levde man under sovjetveldet? Hvorledes forvandlet bolsjevikene landene innen for sitt maktområde? Hvorledes foregikk bolsjeviseringen av de baltiske land?

De gamle autoriteter var forsvunnet. Den som hadde vært snar nok, flyktet ett eller annet sted utenlands før bolsjevikene for et år siden kom inn i landet. De som ble tilbake av den førbolsjevikiske tids ledende regjeringsembedsmenn, ble deportert: „Anvises annet bosted og tilståes en pensjon" som den offisielle formel omtrent lød. Mange som kunde tale er blant de 38.000 deporterte fra Litauen, blant de 40.000 deporterte fra Latvia. Og de av bolsjevikene som satt i ledende stillinger, er selvfølgelig flyktet.

Men søkte man, traff man dog mennesker som kunde gi oplysninger: en litauisk oberst som ved krigsutbruddet unnslap fra tjsekafengslet. En av lederene for et nasjonalt lettisk forbund som hadde holdt sig skjult i ukevis. En ministerialdirektør som fra sin ledende stilling var sunket ned på den dårligst betalte post og gledet sig over at man på en så uviktig post overså og glemte ham, en geistlig som

Professor Kirchensteins, *statspresidenten for „Sovjetrepublikken Latvia". Han var en av de ivrigste forkjempere for tilslutning til Sovjetunionen og fikk sitt embede da bolsjevikene rykket inn i Balticum. Da de tyske tropper nærmer sig, flyktet han likesom alle de andre sovjetstørrelser*

menigheten hadde holdt skjult. Således opdaget man mennesker som var i stand til å gjøre iakttagelser, samle notiser og dekreter og berette om sine erfaringer. Således opdaget man mennesker som kunde supplere og føie sammen til et helhetsbilde hva de jevne mennesker i landsbyer og byer kunde fortelle ut fra sine skjebner. Og på denne måte formet bildet sig: Hvorledes ble et land bolsjevistisk da det var falt i hendene på Sovjet.

Til de baltiske land kom bolsjevikene så å si som venner. Man hadde riktignok øvd et kraftig press for først å få tillatelse til oprettelse av sovjetgarnisoner, for ved nyvalg å få valgt lovgivende forsamlinger som i Moskva ba om tilslutning til sovjetmakten.

Foran kjempebildet av moskvadespotene *måtte befolkningen i de baltiske land gå til „valg" For å sikre sig mot enhver pinlig overraskelse forordnet Sovjet at stemmeavgivningen skulde foregå offentlig*

Men man var dog på en måte forpliktet overfor medlemmene av disse lovgivende forsamlinger. Og man sto på et grenseterreng som krevde forsiktighet. Propagandaen hadde sørget for at bøndene ventet høiere priser, arbeiderne høiere lønninger og bedre arbeidsbetingelser. Ja, man hadde endog vunnet en del av militæret for den mening at Sovjetrussland ikke vilde røre ved disse lands indre uavhengighet.

Således dro man inn i de baltiske land under parolene: „Ingen avskaffelse av privateiendom! Ingen jordekspropriasjon! Intet inngrep i de indre anliggender." Det var parolene under hvilke sovjettroppene tok i besittelse sine garnisoner i de baltiske land. Fire uker senere var man kommet langt nok til å finne politikere og deputerte som inntrengende gjennem taler, i avisartikler, ved organisering av demonstrasjoner forlangte direkte tilslutning til Sovjetunionen.

Og dermed begynte bolsjeviseringen i praksis.

Slik begynte det: *Like efterat de røde tropper var kommet, organiserte bolsjevikene demonstrationer for de baltiske lands tilslutning til Sovjetunionen*

Ennå uten sovjetstjerne. *Efter ordre fra sine bolsjevistiske kommandanter drar lettiske soldater med bilder av Vorosjilov og Molotov gjennem Rigas gater for å avlegge ed til Sovjetrepublikken*

Den første etappe: Alt ble ved ved det gamle

De baltiske land var blitt sovjetrepublikker. Men det så ut som om det ikke vilde endre meget i deres liv. Riktignok dukket der nå op Stalin- og Lenin- og Molotow-bilder, riktignok behengte man fasadene på de offentlige bygninger med kjempemessige sovjetflagg. Riktignok fant der sted arbeiderdemonstrasjoner med mektige plakater. Riktignok holdt sovjetarméen til i kaserner som tidligere hadde vært litauiske eller lettiske. Riktignok måtte de baltiske lands generaler avlegge sovjetarméens ed, og offiserer og soldater fikk sovjetstjernen på sine kapper. Riktignok ble de ledende statsmenn sendt inn i sovjetriket „med pensjon".

Men i stedet for de tidligere politikere og statsmenn trådte andre litauere eller lettere. I spissen for den lettiske sovjetrepublikk f. eks. den fortreffelige professor Kirchensteins,

Sjefen for det baltiske GPU, Novik. *Han regjerte i GPU-fengslet i Frihetsgaten i Riga. Fra hans kontor utgikk de arrest- og forvisningsordrer som titusener av lettere falt som offer for. Men da Sovjet ikke hadde noen tillit til en stedlig kommunist, fikk også Novik en oppasser fra Moskva* Fotos: D. V.

biolog og vitaminspesialist, hvis statsmannsvirksomhet var uttømt med foredrag om fornuftig ernæring. Kirkene eksisterte videre. Og gemyttlig erklærte de kommunistiske partifunksjonærer: „Her lever religiøse folk hvis følelser man må skåne. De må selv komme til klarhet." Lettiske embedsmenn, litauiske embedsmenn utførte fremdeles sin tjeneste, selv om ministeriene nå het folkekommissariater og man fjernet alle de fra embedsstanden som engang hadde spillet en rolle i militæretaten, i forsvarsorganisasjonene, i politikken. Fabrikkene arbeidet videre og var bare underlagt en statskontroll. Arbeidslønningene ble forhøiet. Det syntes som om man kunde føle beroligelse eller endog tom glede over regimeskiftet.

Annen etappe: Man sikrer makten

Slik gikk det i de første seks, åtte uker. Da opdaget man „feil" hos de lettiske eller litauiske embedsmenn. Det var på tide å erstatte de innsatte pseudokommunister med håndfaste menn fra Moskva. Og med overtagelsen av administrasjonsapparatet hadde man fått frie hender.

Innenrikskommissariatet ble i denne første etappe forandret til en tjekabygning med forhørsceller, med eksekusjonsrum.

Og derpå kom et av de første skrekkdekreter: innførelse av rubelvalutaen. Det betydde en plutselig inntektsreduksjon. En kontordame for eksempel hadde inntil da tjent 250 lats. Fra nå av fikk hun 250 rubler, det er offisielt 25 mark. Hennes tidligere lønn hadde hatt en kjøpekraft fra 200 til 250 mark. Hennes nye lønn hadde en kjøpekraft fra 50 til 60 mark. Samtidig med valutareformen kom de første reformer i industrien og med hensyn til arbeidernes og funksjonærenes arbeid. Der var tilfellet med en lettisk sjokoladefabrikant som fikk det strengeste pålegg om for fremtiden ikke mere å fremstille noen toppkvalitetsvarer men å arbeide efter de sovjetiske konfektfabrikkers opskrift. Så begynte kravet om mere arbeide, en stadig gjentatt appell om frivillig å forlenge arbeidstiden, optil 12 timer. Administrasjonsapparatet, den militære makt var helt i hendene på Sovjet. Man kunde optre på en tydeligere måte.

Tredje etappe: Nasjonalisering og deportasjon

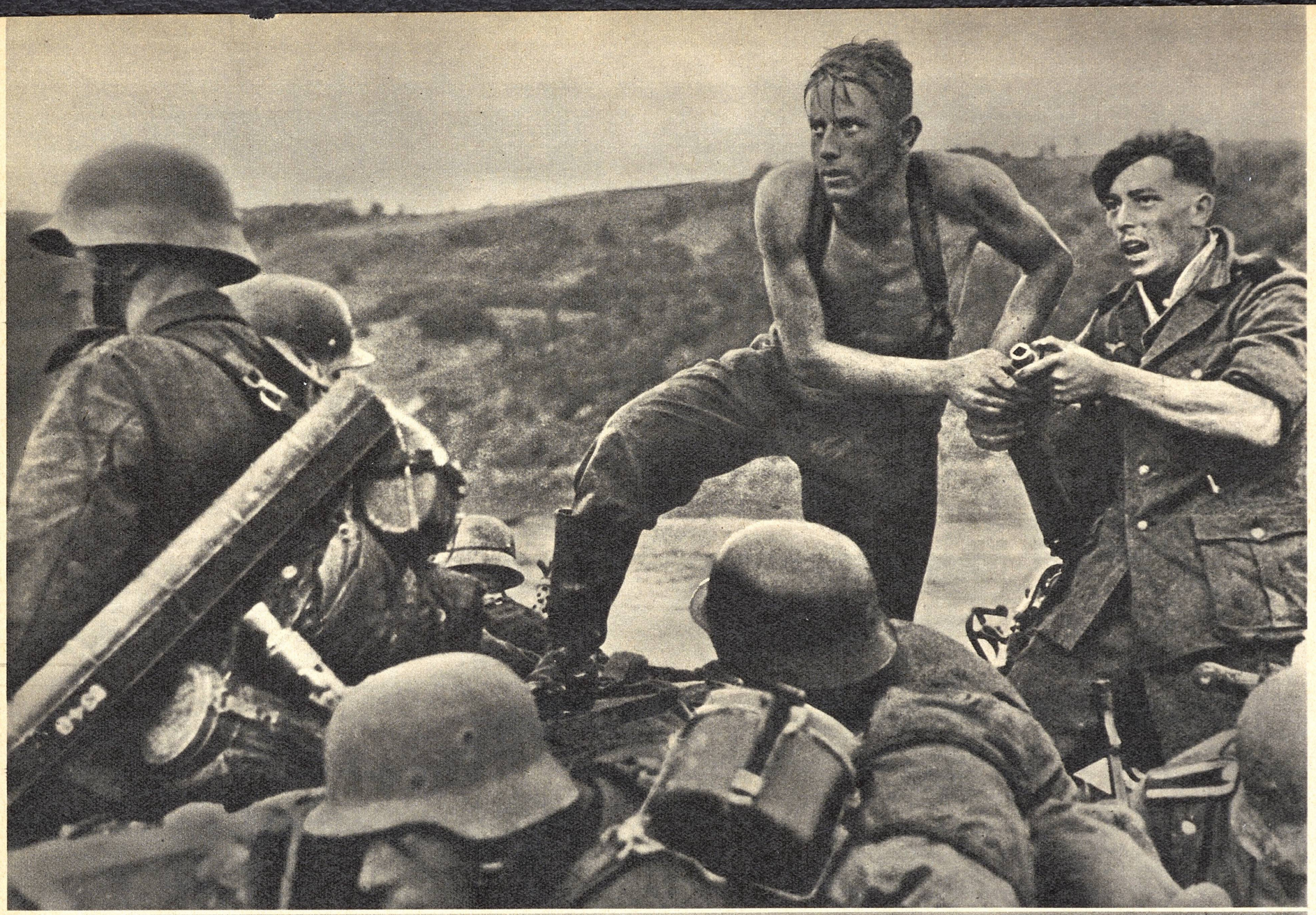
Det begynte med høiskolene og skolene. Høiskolene fikk plutselig et dobbelt administrasjonsapparat, lærerkollegiet og ved siden av det partiforvaltningen som gjennem kommissærer satte sig inn i hvert fakultet, i hvert kursus, i hvert laboratorium med politisk undervisning. Høiskoler og skoler fikk en ny undervisningsplan. Nye fag som kommunismens historie, marxismens historie og så videre. I skolene gikk det selvfølgelig ikke så like til. De lettiske og litauiske lærebøker var blitt ubrukelige. Nye lærebøker fantes der ennå ikke. Altså mundtlig undervisning av læreren ved hjelp av russiske lærebøker. Og et ganske stort undervisningsprogram: „Innen fem år må enhver ung lette, enhver ung litauer ha middelskoleutdannelse." Realiseringen var enkel: Gjennem et dekret forvandlet man alle forskoler til „ufullendte middelskoler".

Høsten 1940, Der blir kunngjort et dekret. Alle fabrikker, alle handelsvirksomheter med en bestemt omsetning blir straks nasjonalisert.

Stor forferdelse går gjennem Litauens og Latvias forretningsverden den morgen dette dekret fremkommer.

Men allerede samme morgen optrer der sovjetkommissærer i bedriftene. Alle fabrikkers, alle større forretningers beholdninger blir optalt og ekspropriert uten erstatning. Disse bedrifters bankkonti blir sperret. Men de hittidige eiere er forpliktet til å betale all gjeld, alle skatter — å betale dem straks. En annen stor forskrekkelse

Fortsettes side 34

Over Dnjestr jager en stormbåt . . .

. . . den første av mange. I projektilhaglet presser stormbåtførerne utenbordsmotorens hurtig-omdreiende propell ned i den brede elvs grumsete vann; hver muskel er spent, hvert øie er rettet mot målet: den døde skuddvinkelen under den fiendtlige breddes steile skråning. Der vil de modige infanteristers påtvungne uvirksomhet forvandles til innbitt kamplyst — for bak elven ligger Ukraines Stalin-linje Fotos: PK. Hackl

De tyske panservognersstålmur *kunde heller ikke i slaget om trekanten Bardia-Sollum-Capuzzo brytes igjennem — tross de angripende englenderes tallmessige overlegenhet- Den tyske front holdt, og general Rommel langet ut til mot-angrep allerede på kampens annen dag, og de britiske divi-sjoner måtte trekke sig tilbake med overordentlig store tap*

Det store ørkenslag

De engelske kampvogners skrekk: *et tungt tysk artilleriskyts blir med største hurtighet kjørt i stilling av sin trekkmaskin*

En av 249. *Med skytetårnet gjennemhullet, panseret oprevet, slik lå de engelske kampvogner av mest moderne konstruksjon „Mark II" — som for første gang var blitt satt inn — på den forlatte slagmark efter den tyske seier* Fotos: PK. Moosmüller

Mellem den 15. og 18. juli 1941 våget England et angrepsslag ved Sollum. Det endte med seier for de tysk-italienske forsvarere. Angriperen trakk sig fluktlignende tilbake til sine utgangs-stillinger. Engelskmennene tapte 249 panservog-ner, 10 kanoner og meget annet krigsmateriale

Av en tysk Halfaya-kjempers dagbok

Halfaya-pass, 14. juni 1941

Fra Sollum kommer der hitover mot høiden vår en smal røkhale med stor fart. En motorsyklist presser sin maskin til det ytterste. Noen minutter senere er han hos kommandøren. Forskjellige observasjonstokter har de siste dager gitt bildet av sterkere konsentrering av britiske tropper foran vår stilling. Vi får ordre til å være dobbelt vaktsomme.

Solen gjemmer nå sitt siste gull i vest. Jeg er nettop ferdig med min inspeksjonsrunde hos de fremskutte sikringsposter. Karene passer sin jobb godt. Enda de må unnvære alle lettelser og behageligheter, er de alltid i den beste stemning. De vet at de er forposter i Afrika, og de er stolte av det.

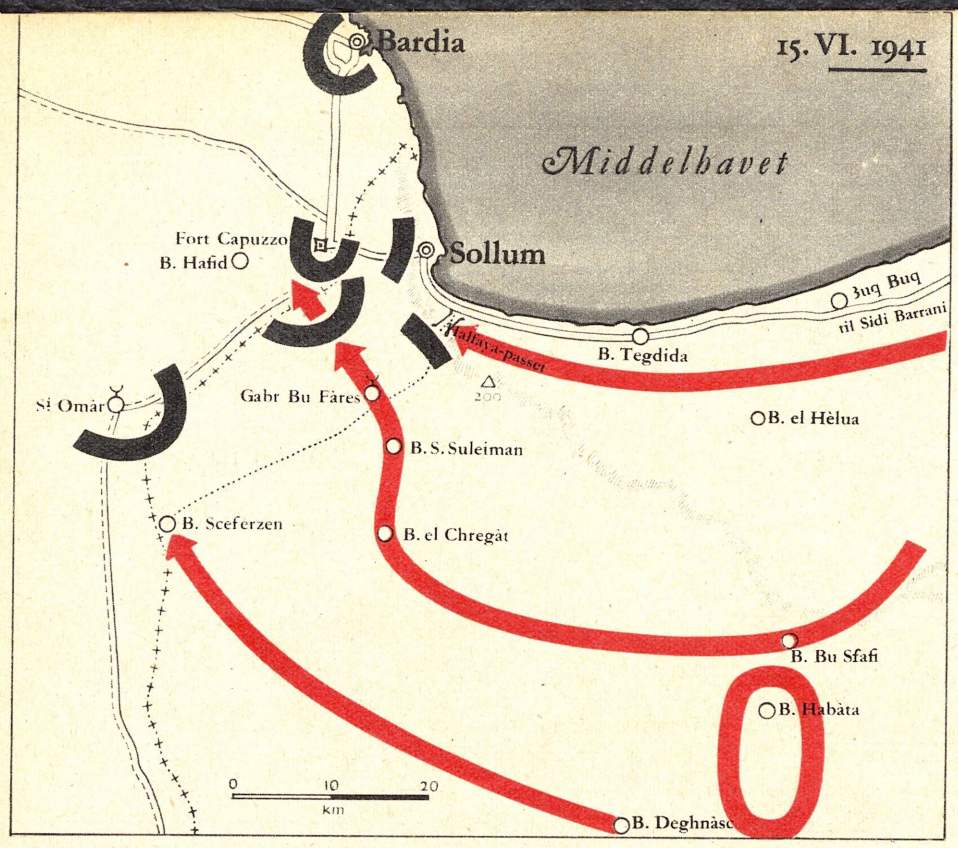
Endelig gir den trykkende hete sig. Nå har man også litt ro for fluene som her nesten eter oss op. Enhver kamp mot disse ubudne gjester er håpløs. Vi har nylig bare i mitt telt ekspedert 100 av disse fredforstyrrere

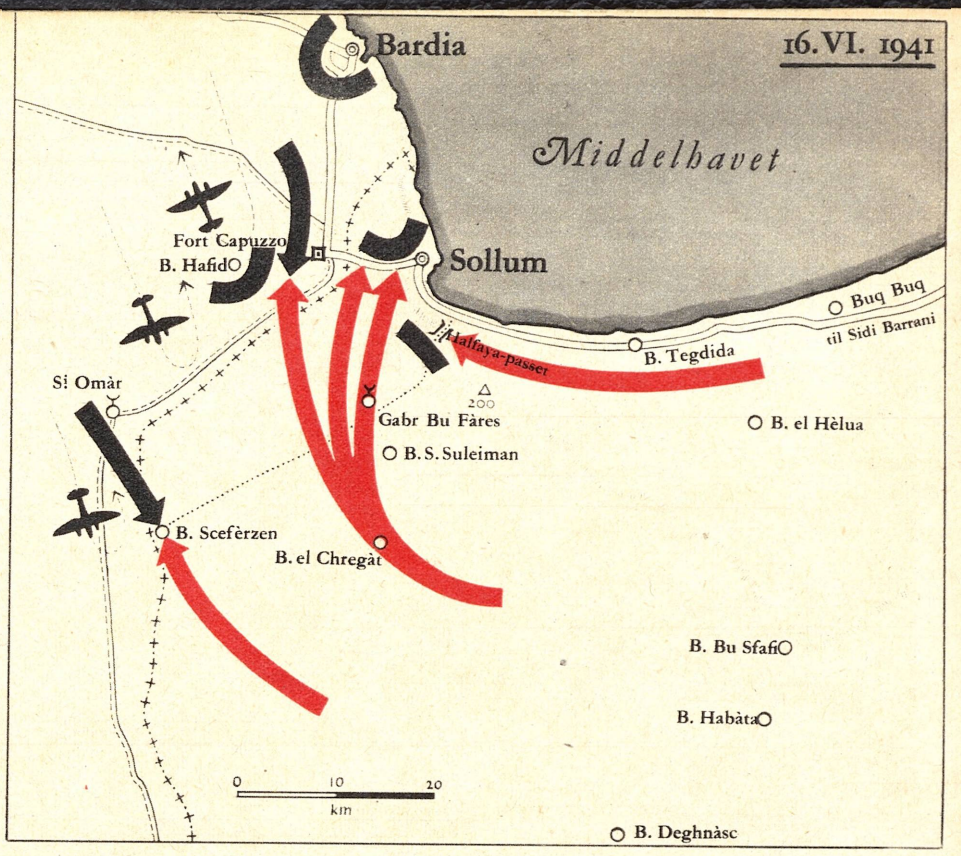
Fort Capuzzo, *den vestlige nøk-kelstilling, var i kampen fra 15. til 18. juli et av de steder det blev kjempet hårdest om*

Halfayapasset *ble av en eneste tysk infanteri-batal-jon forsvart mot en over-veldende engelsk overmakt*

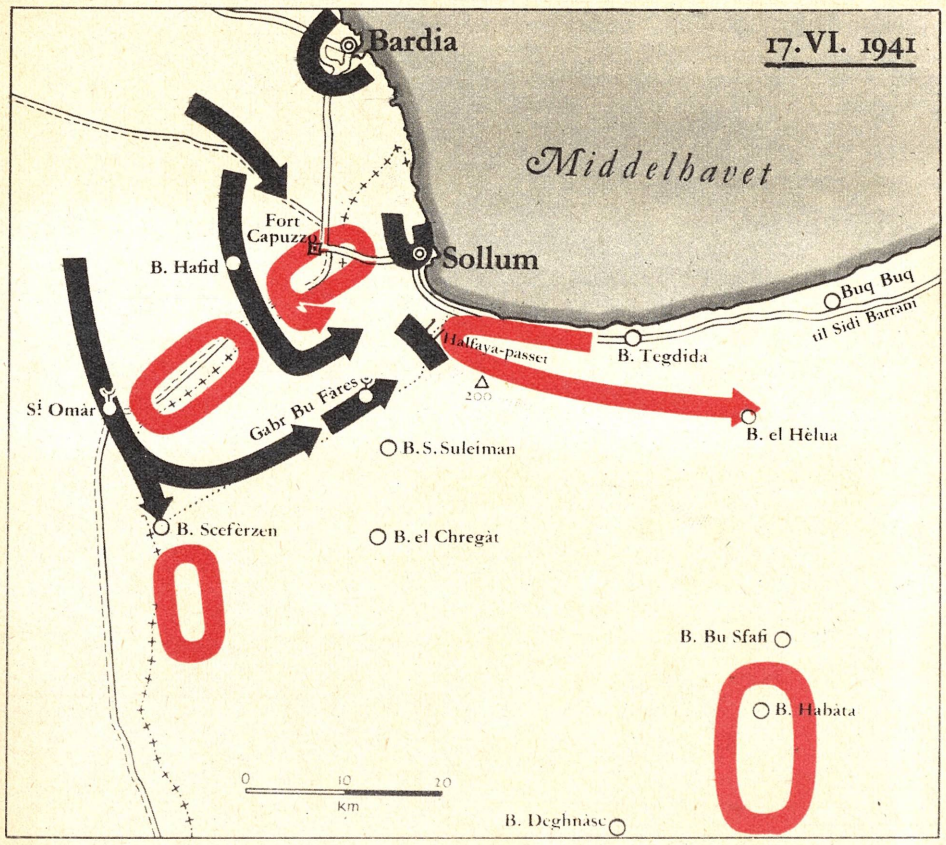

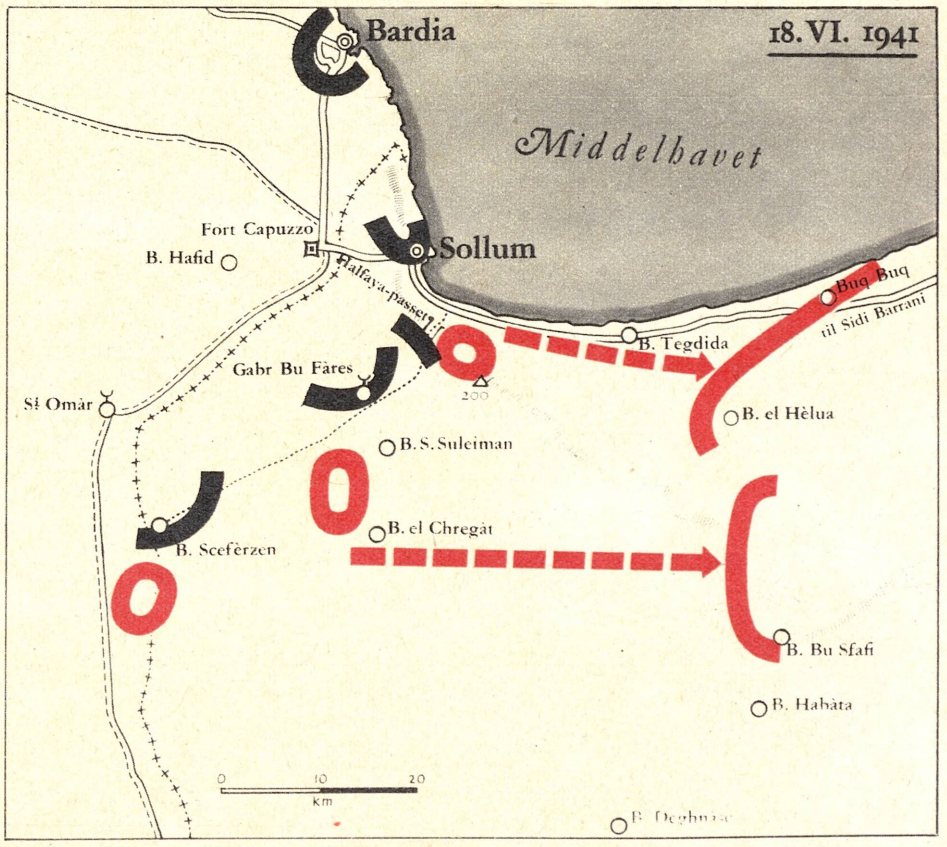
Det engelske angrep begynner. *Efter dagelang opmarsj har de engelske panserforband nådd sine utgangsstillinger. I panservognrekkene befinner sig også de nye 32 tonns panservogner av typen Mark II, som er pansret med 8 cm.-stålplater helt ned til beltekjedene. De tre støtkiler (rød farve) retter sig mot Halfayapasset, som behersker veien til Sollum, mot Fort Capuzzo, som ligger foran Bardia, og mot Si. Omar, den høire flanke for den tysk-italienske front i Nordafrika. Det felles mål for de tre angrepsgrupper er oprullingen av de tysk-italienske stillinger (sort farve) og unnsetningen av de engelske tropper som er innesluttet ved Tobruk*

Den tyske motstand ved Halfayapasset hjelper til å avgjøre slaget. *En tysk infanteri-bataljon forsvarer Halfayapasset hårdnakket mot de fremstormende engelske panser- og infanterienheter. De engelske forsterkningskolonner, som på kystveien venter på at gjennembruddet skal lykkes, kommer ikke igjennem. De britiske kampvogner fra midtgruppen støter vel frem til Fort Capusso, men forsterkningen på veien fra Sollum uteblir. Ad møisommelige omveier tilføres de den nødvendigste bensin og litt ammunisjon*

General Rommels omringningsmanøver beseglet det engelske nederlag. *I modig motangrep bryter de tyske panservogner gjennem de engelske linjer mellem Si. Omar, Fort Capuzzo og Sollum. De truer med å avskjære englenderne fra deres basis. General Wavell opdager i rett tid at han trues med inneslutning og gir befaling til tilbaketog. I dette tilbaketoget mistet han den største delen av sine kampvogner*

Till ake til utgangsstillingene. *Det engelske angrep på trekanten Bardia-Sollum-Capuzzo, som bare hadde et tidsbegrenset hett med den midtre støttropp, er brut fullstendig sammen. Seierherren i ørkenslaget er det tyske Afrikakorps, som da slaget var endt, skjøv sine stillinger ennå dypere enn før inn mot Egypt.*

Tegninger: Seeland

over i det hinsidige — da ga vi op. På slutten av vår aksjon hadde vi inntrykk av at våre plageånder var blitt ennå tallrikere. Da hjelper til en viss grad bare moskitonettet, og om dagen fluesløret.

Henimot midnatt går jeg ennå en gang ut av teltet. Månen legger et mattgult lys over landskapet. Vaktpostene lytter ut i natten. Nå og da setter de kikkertene for øinene.

Dette land som man selv om dagen narres av, bedrar en ennå mere om natten. Når man i den skinnende sol har syner av palmelunder, hører man om natten støi som tillater hundre forskjellige tydninger og formodninger.

Ut fra teltene høres regelmessige åndedrag. De sovende vet at andre våker for dem. Men vi er alle beredt.

15. juni

Min sjåfør kommer styrtende inn i teltet: „Hr. løitnant, det går løs!" Tommiene kommer altså. Nå har jeg ikke mere tid for dagboken min. . . .

Det er aften. Det går hett for sig, og det er bruk for alle mann. Hurtig en sitron i munnen. Det er dobbelt bruk for hver mann. Briten presser oss hårdt. Imorgen mer.

16. juni

Ikke sovet hele natten. Forferdelig hete.

Tommy synes å ha innesluttet våre stillinger. Vår tilførselskolonne er ikke kommet idag. Om briten har knepet den? Bra at vi er forsynt både godt og lenge med „knallbonbons" av alle kalibre.

Radioordre fra korpset: Hold ut!

Det lover vi vår Rommel. Også uten denne ordre hadde vi holdt ut til ingen av oss lenger var på benene. Dersom britene virkelig skulde få denne stilling — ennå har de den ikke! — da skal de ikke finne en levende tysk soldat mer. Nå blir der skrevet dagbok med maskinpistolen.

17. juni

Det nesten umulige er blitt til virkelighet: englendere, australiere, indere, newzealendere har mistet tennene sine. Våre Halfaya-brokker ble for hårde for dem til tross for at de bet sterkt fra sig. Vi har vunnet slaget!

Hurtig en slurk varmt vann. Å, hvor herlig! Og så slenge sig ned for å sove, bare for en time.

18. juni

Det ryddes op på slagmarken. Inntil nå har vi talt nesten 200 ødelagte britiske panserkampvogner. Men det er ennå ikke alt.

De falne blir begravd i sanden, fangene transportert vestover.

Vi kan ennå knapt fatte alt sammen. Om Tommy kan måle sitt nederlag i hele dets omfang? Hva vil London si til det?

Jeg vil forsøke å sove noen timer i natt. I de siste tre dager har vi glemt hva søvn er.

Fortsettes side 43

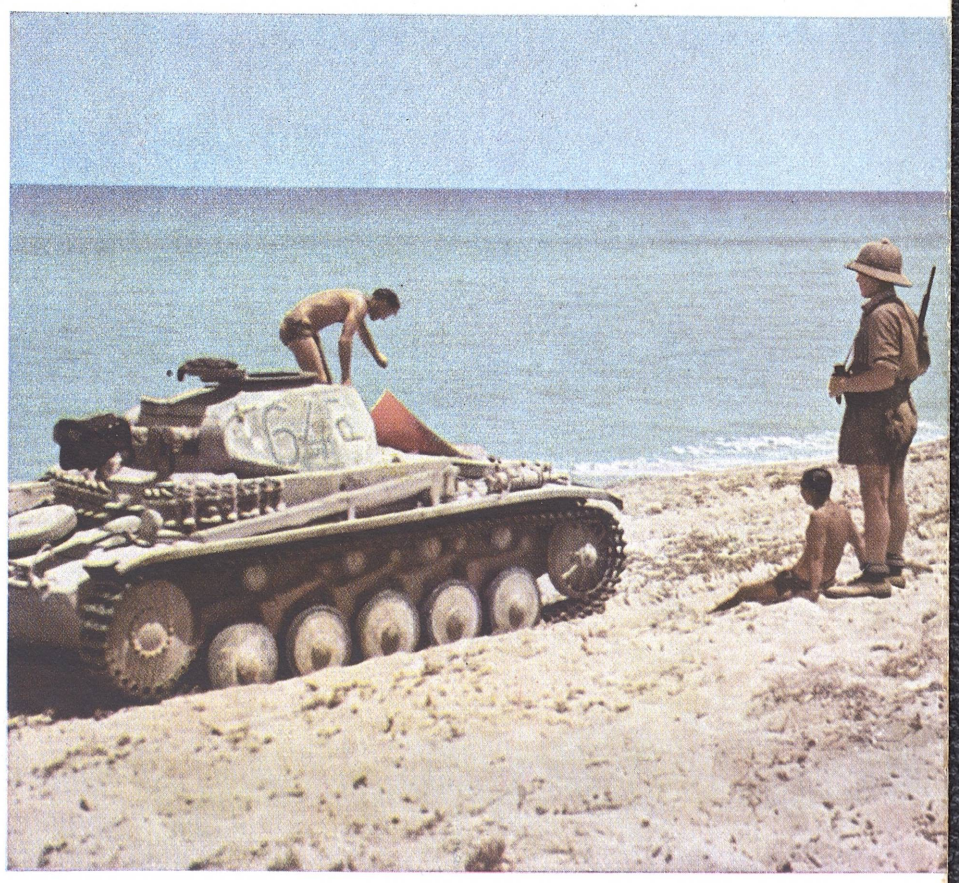
Mellem Libya og Egypt

Et ca. 1000 kilometer bredt veiløst belte, den libyske ørken, ligger mellem Libyas og Egypts hovedsentrer. Bare på to steder, ved oasen Siwe-Dscharabub og 200 kilometer nordover, ved Sollum ved Middelhavets kyst, tillater terrenget større militære operasjoner. Englenderne bygget ut Sollum og dens bukt, som rekker helt frem til ørkenens øde granitt- og kalkberg, til et sterkt fort, og de holdt det for et Gibraltar i lite format

Seierherren „uten tropeerfaring"

General Rommel, kommandanten for det tyske Afrikakorps besiktiger efter slaget ved Sollum kampterrenget med sine stabsoffiserer. Engelske militærsakkyndige hadde spådd øverstkommanderende Wawell, som imidlertid av Churchill er blitt straffet med forflytning til India, en rask seier over den tyske motstander, fordi general Rommel mangler tropeerfaring

Et kjølig bad efter hard kamp

De tyske panservogners motangrep i slaget ved Sollum, hvor englenderne hadde så store tap, ble ført i temperaturer på over 50 gr. c. Efter fiendens tilbaketog forfrisker besetningene på de tyske kampvogner sig i Middelhavets bølger Fotos: PK. Moosmüller

Stadig dypere inn i sovjetrussernes land

Det store slag ved Bialystok og Minsk er endt seierrikt — nå støter de tyske arméers kavalleriformasjoner frem efter fienden, langt foran infanteriet. Foto: PK. Gronefeld

„Med uhyre hurtighet og nesten ufattelig tyngde *støter plutselig en dunkel koloss frem fra en sidevei. Det er en av de mest moderne sovjetrussiske 52 tonn-panservogner, hvis besetning i full bevissthet om den uhyre kraft som står dem til forføining, foretar et dristig trekk: før noen av oss riktig har forstått hva sovjetrusserne vil, har stål-Goliaten skjøvet den forreste av våre tunge panservogner sidelengs inn i et hus, som styrter brakende sammen. Dette skjer i løpet av få sekunder. Men det er nok til å gjengi besetningen på den følgende tyske panservogn fatningen og fremfor alt iniativet. I det eksploderende smell fra det sammenstyrtende hus, i den rytmiske surring fra motorene blander det sig knitringen fra maskingeværene, som den annen av våre panservogner beskyter den sovjetiske Goliats utkikkspalte med. Man ødelegger dermed dens syn. Panservognen er nesten blind, fordi besetningen ikke mer kan orienteve sig. Med møie kryper kolossen et stykke bakover, snur sig usikker i halvsirkelen, stamper så igjen fremover og renner gjennem enda to hus. Ruinene fra disse husene ligger på den som et stenpanser, og gjør den nå fullstendig blind. Tragedien nærmer sig slutten...''*

Den beseirede Goliat

(Beretning fra Sovjet-Russland av en PK-mann)

„...Idet den trekker sine dødsspor op bak sig, *raser stålkjempen ut i sumpen og blir stående der. Virkelig — en beseiret Goliat, hvis besetning ikke har noe annet å gjøre enn å overgi sig''*

Tegning: PK. Liska. Foto: PK. Arthur Grimm

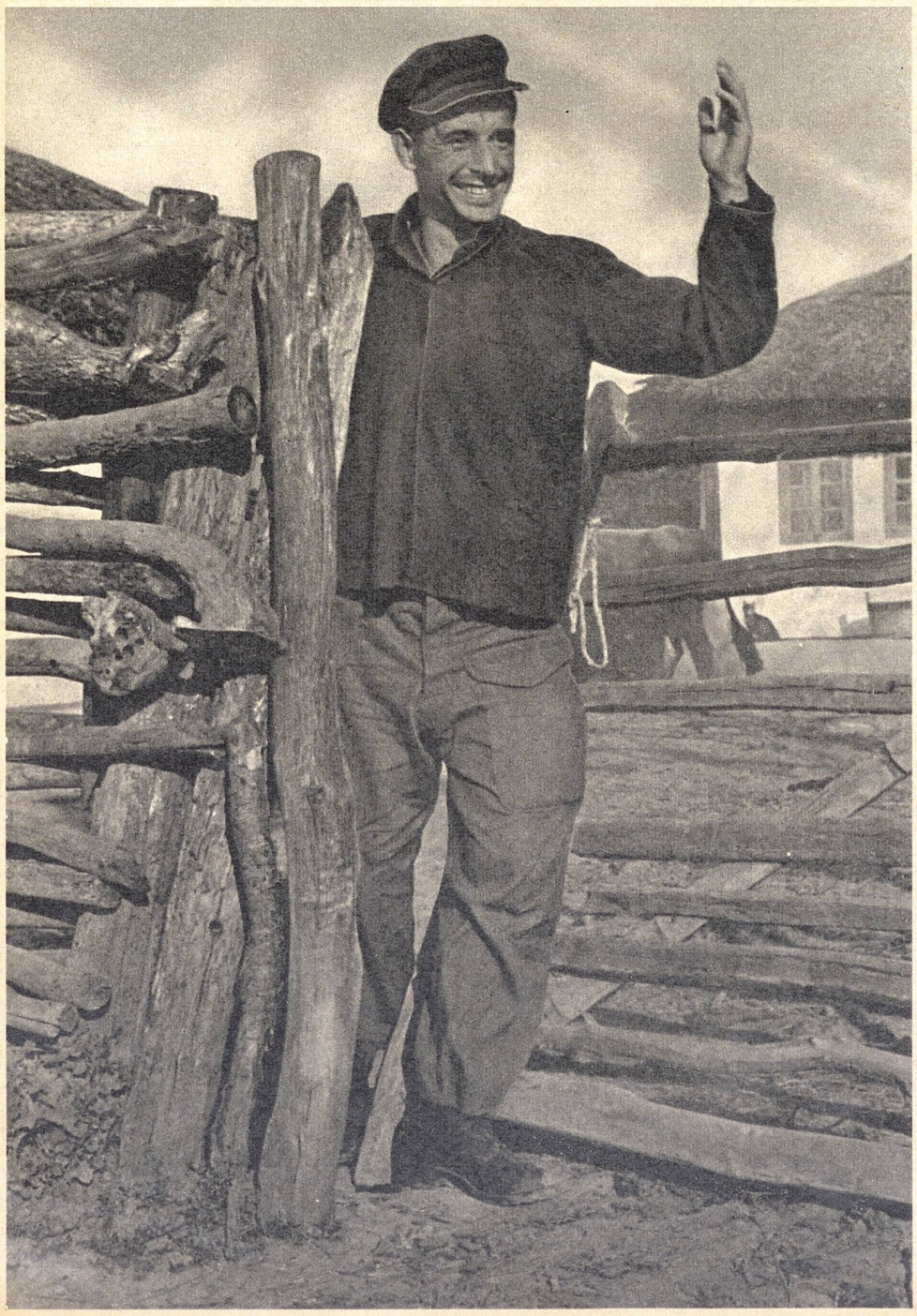

Slik stormet vi mot Kischinew

PK. Hubmann forteller „Signal" om den tysk-rumenske storm på Bessarabias brennende hovedstad

Vår korrespondent forteller: „På himlen åtte kilometer foran Kischinew står svart og truende røkskyen fra den brennende hovedstad, idet de rumenske fortropper som jeg følger kjører inn i en landsby som russerne nettop har rømmet. „Heil Hitler", jubler det mot oss, man kysser våre hender, vi omfavner hverandre

„Jeg er tysk flyver!"

„En ung bonde kommer springende mot oss fra et gårdstun: „Hallo kamerater, der er dere jo endelig!"... og avslører sig som en tysk oversersjant der som stukaflyver for fire dager siden 80 kilometer fra de tyske tropper måtte nødlande på russisk område. Han brente flyet sitt og flyktet inn i skogene. Efter tre dagers hård marsj i retning av den tyske front møtte han et rumensk bondepar. Mannen kunde litt tysk fra verdenskrigen. Konen brakte den tyske flyver i hans gjemmested i skogen mat, drikke og klær"

„Ved den første sigarett forteller han sitt eventyr. Ved siden av ham sitter en rumensk kaptein fra en propaganda-avdeling"

„Mennene i den rumenske fortropp venter spent på angrepsordren"

„Fire kilometer foran hovedstaden.

Majoren for fortroppene (på kommandovognen) får oplysninger av sivilister om sovjettroppenes stilling og beslutter å foreta rekognosering med motorsyklister og panservogner. Jeg får lov til å være med på denne ferd på den forreste panservogn"

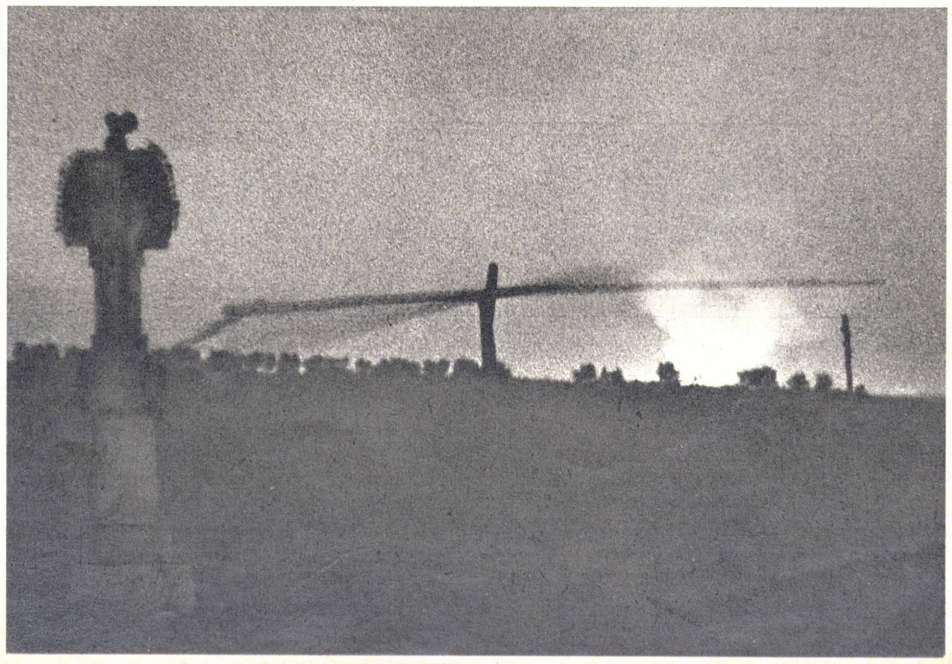

„Foran oss noen infanterister på motorsykkel, bak oss følger en panservogn og ennå noen motorsyklister — slik kjørte vi opover bakken. Like før vi nådde høiden, ble vi møtt av en morderisk ild. Sovjetartilleriet hadde allerede siktet sig inn på veien. Dertil kom antitankkanoner som skjøt rasende på våre panservogner og maskingeværer som rettet sig mot infanteristene. Lynrapt var våre infanterister sprunget av og besvarte ilden. Vår panservogn kjørte fremover i hurtigste tempo idet de stadig stoppet og skjøt på antitankkanonene, som på sin side for det meste forfeilet sitt mål men enkelte ganger rammet hårdt. Efter hundre meter sto vår panservogn som følge av en særlig hård treffer. Vi gjorde oss ferdige til nærkamp og holdt håndgranatene parate. Men sovjetartilleriet trakk sig tilbake fordi det trodde at ennå mange panservogner var i anmarsj bak oss"

„I grålysningen „kjemmet" de rumenske infanterister markene til høire og venstre"

„Foran oss lå den brennende by. Sammen med de rumenske kamerater fikk vi en kort nattehvil ved en brønn"

„Den neste morgen har vi hurtig og definitivt kjempet oss op på høiden, og våre rumenske infanterister renser markene for de siste sovjettropper. Der nede ligger Bessarabias hovedstad i grus og aske. Alle hus er sprengt og antent. Senere så jeg bare et eneste helt hus, rådhuset, hvor den fiendtlige stab hadde holdt til inntil siste minutt. Alt annet av denne by med 120.000 innvånere, Romanias neststørste i 1939, var ødelagt, innvånerne slept bort eller flyktet ut på landet"

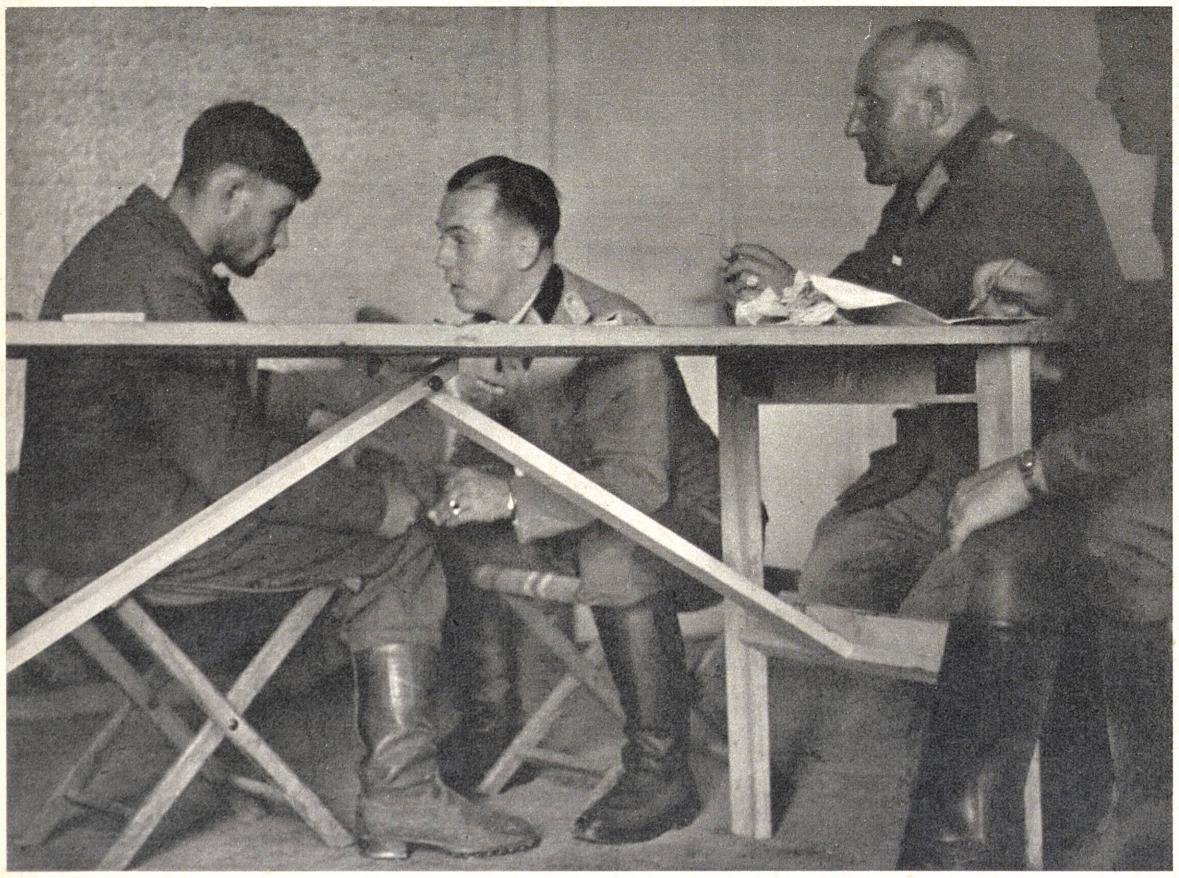
„Det avgjørende angrep på byen fant sted samtidig av det tyske infanteri fra nordvest og av rumenske panseravdelinger fra nord og nordøst. Efter kortvarige baktroppkamper, marsjerte samtidig de tyske tropper og ...

... de rumenske panseravdelinger inn i Kischinew. Selv den vakre ortodokse katedral sto i flammer."

„Et svært motorisert batteri som vilde forsøke å flykte for de innrykkende tropper, ble ved hurtig inngripen tatt som bytte midt i byen"

Foto: Hanns Hubmann

Efter kampen — ordenen blir gjenoprettet

„I byen løses intet skudd mer. Ved et grovt tømret bord sitter en sovjetfallskjermjeger i forhør. Han var sprunget ut i tysk flyveruniform, riktignok uten distinksjoner eller tresser, for å drive spionasje og sabotasje. Fire kamerater var sprunget ut sammen med ham. De hadde alle fangne tyske flyveres uniformer. Men allerede i nedspranget var alle unntagen denne ene, blitt skutt ned..."

Til høire: „Fra smutthuller i det brennende Kischinew hentet man frem disse fem menn. Den forreste er en jødisk snikskytter, den annen sto, hvilket hans papirer røper, i GPUs tjeneste. Den nestsiste er en krigskommissær, overbevist og fanatisk kommunist, som ble knepet i sivile klær. Det er nå slutt på deres herredømme. Mellem den bessarabiske hovedstads ruiner drar de forbundne tropper efter den retirerende fiende."

Sovjetveier . . .

Hva er det? *En tysk motorsykkel, som nesten var blitt opslukt av den bunnløse søle på en sovjetisk ,,vei''. Motorsykkelskyttens besluttsomme hender holder nettop på å gjøre kjøretøiet gjenkjennelig igjen*

Hvor ikke noe trekker mer, *der må det skyves: seks soldater løfter sin lastbil op av den sugende sands ,,omfavnelse''*

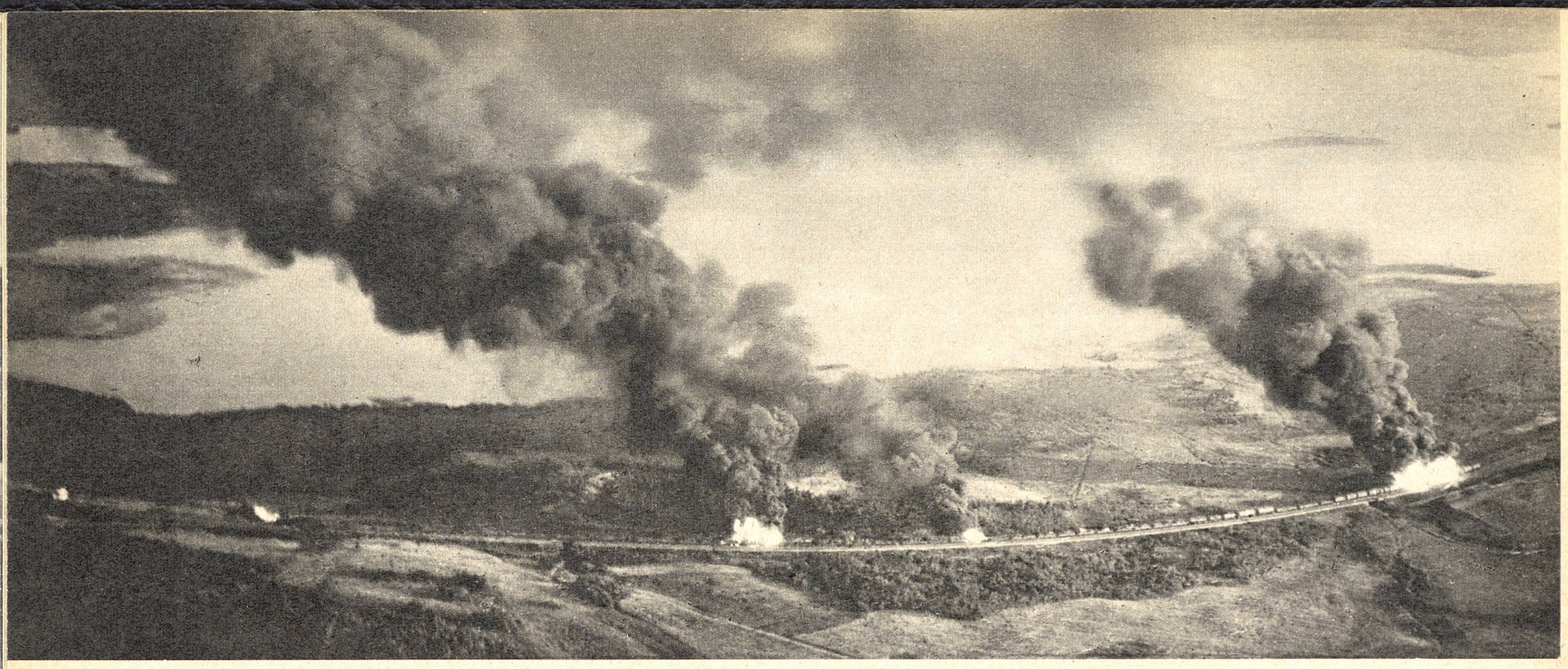

Fotos:
PK. Beissel
SS PK. Zschäckel
PK. Naegele
PK. Wetterau

Når motorsykkelen blir til sandmølle, *kan heller ikke gasspedalen hjelpe mer. Bare kraftige mannsnever formår å redde den ,,fastkjørte situasjon''*

En halv meter dypt *ned i veisølen sank bilen — sjåføren gir full gass og forsøker å forhindre en fullstendig nedsynking*

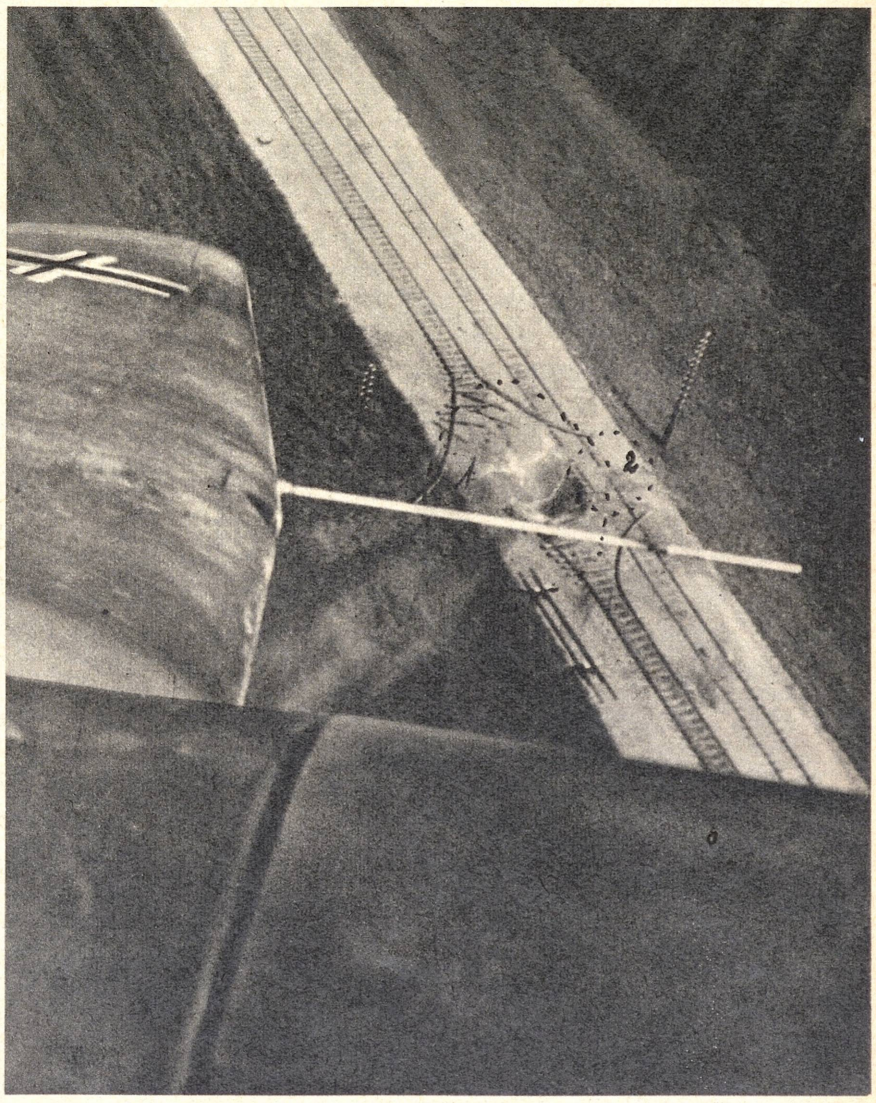

Den brennende slange. *Rekognoseringsflyvere melder at et voldsomt stort godstog med forsterkningsmateriale for den sovjetiske front nærmer sig. Stukas går op, opdager den fiendtlige transport i det opgitte plan-kvadrat og kaster det med ufattelig nøiaktighet i brann*

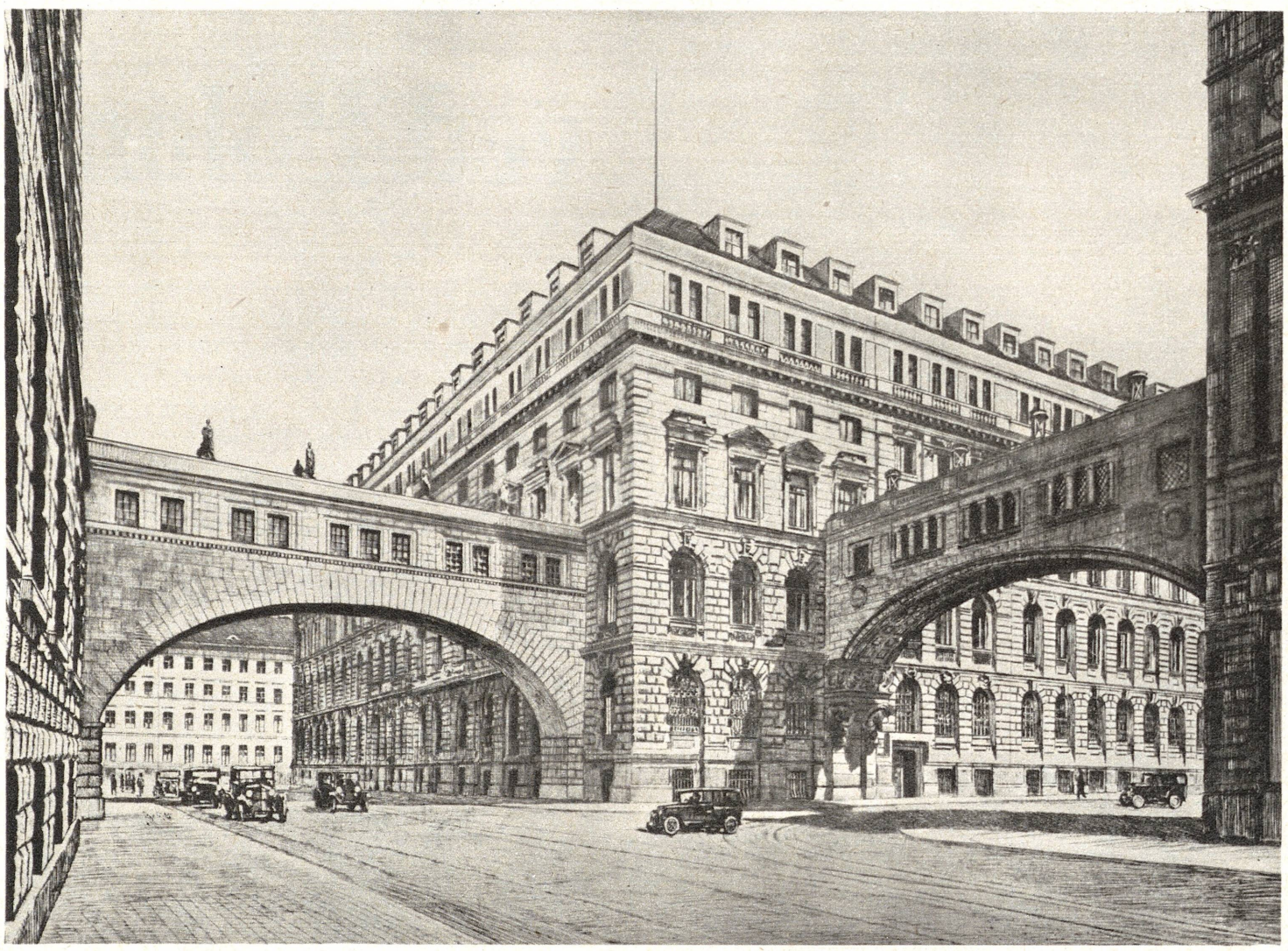
Nøiaktig på centimeteren!

Det tyske luftvåpen ødelegger systematisk fiendens forsterkningsveier

Ild, røk og eksplosjoner *er videre kjennetegn på det tyske luftvåpens treffsikkerhet. Forgjeves venter den sovjetiske hærledelse på at ny ammunisjon og nytt brennstoff for dets motoriserte enheter skal inntreffe. Som det tyske kommuniké meddelte, blir alle fiendens forsterkningsveier systematisk ødelagt*

En firkant av stål. *Nesten som om de skulde vært trukket op med linjal og passer, virker skinnene — som er revet fra hverandre av en tyske stuka-bombe — på en sovjetisk jernbanestrekning. Også her igjen det tyske luftvåpens ubetingede treffsikkerhet.* Fotos: PK. Winter

DEUTSCHE BANK

Behrenstrasse 9-13 Hovedkontor i Berlin Mauerstrasse 25-32
489 filialer

Pålitelig utførelse
av alle bankforretninger
vedrörende reiser, Kapital — og vareomsettning

Finansering av ut- og innførselsforretninger

Panser-duell ved Polonnoje

Krigen i Sovjet-Russland er ikke minst en panservognenes krig. Det kommer til store kamper mellem panservogn-arméer, men det gis også dueller. Da står en panservogn overfor en annen i terrenget på de sovjetrussiske sletter. Vår PK-korrespondent Arthur Grimm har oplevd og fotografert en slik duell ved jernbanelinjen fra Polonn — Nowo-Miropol fra en tredje panservogn. Nesten som på film gjengir hans bilder forløpet av denne korte kamp på liv og død, den ene av de mange hundre, som i julidagene 1941 utspiltes ved østfronten

*„**Like før jernbaneovergangen** opdaget vi på en rekognoseringstur ca. 200 meter i det fjerne foran oss en sovjet-panservogn, som uten tvil ikke hadde fått øie på oss enda. Mens vår første panservogn stanser og gjør sig kampferdig, tar jeg frem kameraet mitt og begynner fra vår tredje panservogn å fotografere den følgende duell"*

*„**Det første skuddet drønner over sletten.** Kameratene på vår første panservogn er kjørt noen meter frem og åpner tvekampen. Før vi kan fastslå virkningen av skuddet...“*

„...smeller det for annen gang. *En tett støvsky stenger utsikten for oss. Fienden skjøt igjen, men han skjøt for kort"*

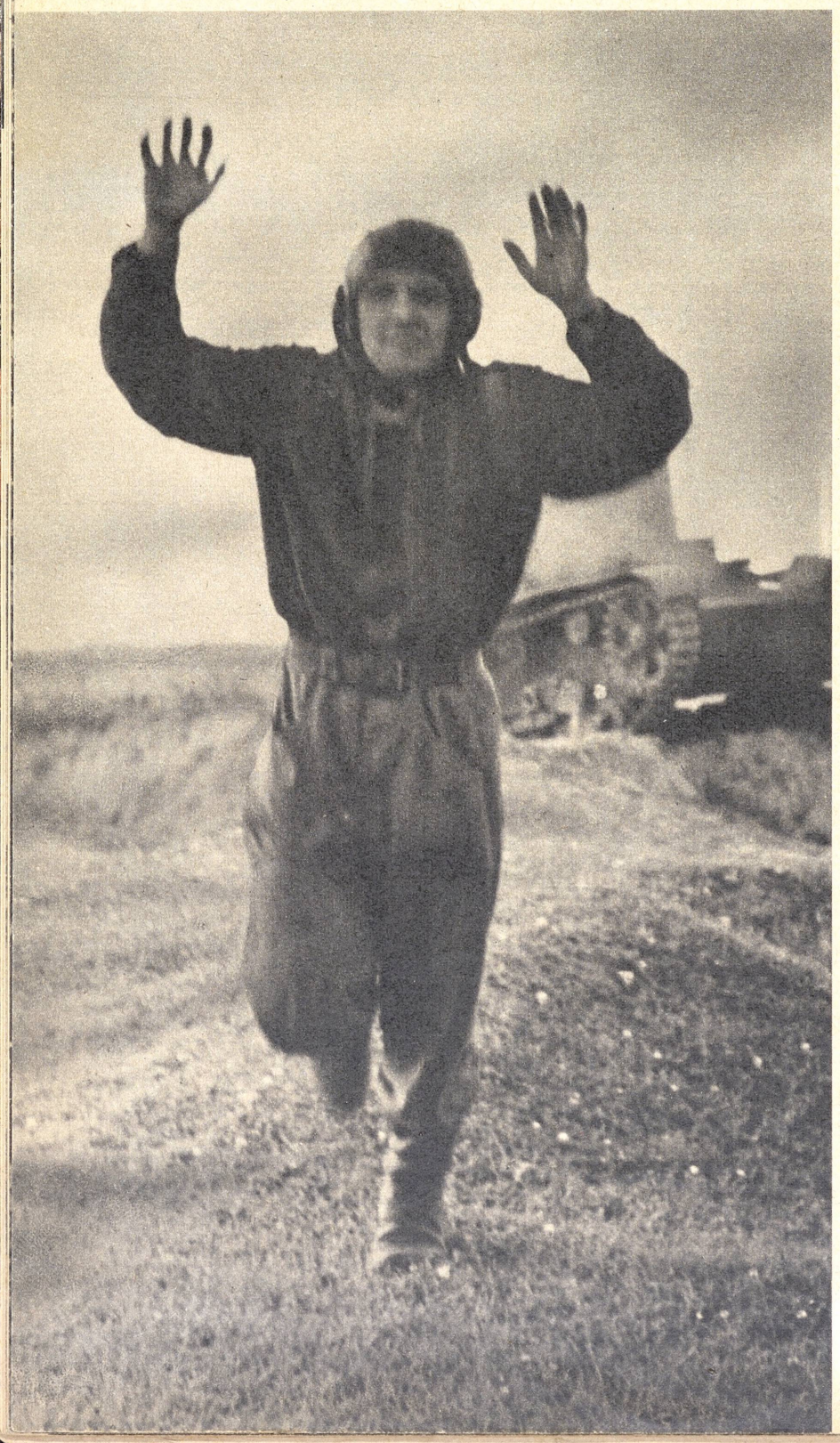
„Få sekunder senere *er sovjet-panservognen innhyllet i røk. Luken på vår første panservogn åpnes. Kommandanten ser at motstanderen sannsynligvis er kampudyktig. Er det nå også sikkert...?"*

„Det tredje skudd faller. *Denne gangen hvirvles det ikke op noen støvsky. Men ut av den fiendtlige panservogn kommer det røk. Treffer!"*

„Frem mot fienden! *Våre to panservogner har krysset jernbanefyllingen og nærmet sig motstanderen, som står helt stille. Ut fra vår første panservogn springer to kamerater med maskinpistolene i hånden og går frem mot fienden. Jeg følger dem med kameraet"*

„Med hendene i været *stormer den eneste overlevende sovjetsoldat ut av den fiendtlig panservogn og mot oss"*

„Her satt det første skuddet! *Som vi nå fastslår, hadde det ødelagt kjeden og derved fra tatt panservognens dens bevegelsesfrihet. Duellen er avgjort. Den endte for oss som så mange andre"*

Fotos: Arthur Grimm (PK.)

Således endte et fluktforsøk. De sovjetiske panservognførere hadde kart over Tyskland på sig, men i sitt eget land kunde de ikke finne frem. Ved Tolotschin ved Drut forsøkte disse sovjetiske kjempepanservogner — hver på 42 tonn — å flykte ut av den tyske omklamring og kom ut i sumplandet ved elven, hvor de ble stående helt fast. Mens sovjetsoldatene således går i sitt eget lands naturlige feller, fortsetter den tyske fremmarsj planmessig — over alle hindringer Foto: PK. Huschke

Flukt og fremmarsj

En brokamp ved Welikaja. Ved Opotschka, på den annen side av den latviske grense, forsøkte de flyktende sovjetsoldater å stanse den tyske fremmarsj ved å sprenge den store broen. I ly av artilleriet slår Våpen-SS på kort tid en nødbro over elven, og fremmarsjen går videre, den tyske soldat holder sig i helene på den flyktende fiende og stiller ham overfor den avgjørende kamp. Foto: PK. SS Baumann

„Hood"s undergang

Et øienvidnes beretning om møtet mellem „Bismarck" og „Hood" den 24. mai 1941,

Av løitnant I. C. Schmitz
(krigsmaler)

Krigskorrespondent I. C. Schmitz, som tilhørte „Bismarck"s avdeling — og fra hvem våre tre farveskisser fra trefningen mellem „Bismarck" og „Hood" stammer — har stillet sine optegnelser til disposisjon for oss. Vi gjengir efterfølgende utdrag om trefningen

23. mai: Fremstøt i Nordatlanteren! Destroyerne er sendt bort.

Jeg har fra admiralsbroen malt en akvarellskisse av vår avdeling. Sjøen er urolig. Vidunderlig lyser „Bismarck"s klartgrønne hekksjø, mot vannets blygrå og violette farver. Skibene har samme grå farve.

Om eftermiddagen klokken 17.15: Først en, så to røksøiler akterut. Den ene kommer fra en krysser av London-klassen.

Omkring kl. 19 fyrer „Bismarck" tett forbi oss, tre salver mot motstanderen! Røkskyen forsvinner bak horisonten. Til tross herfor stadig kontakt. Det blir en meget urolig natt. Og derpå den 24. mai.

Alarm klokken 4.45 morgen! Mål i 294 grader, avstand 258 hundre. Klokken 4.50 sto målet i 170 grader, 233 hundre. Klokken 4.52: Klart skib!

Ny motstander i sikte på babord! Klokken 4.54, skytetillatelse, klokken 4.55: det tunge artilleri klart! Samtidig med ildgivning fra „Hood" første salve fra „Bismarck". Klokken 4.57: vår første salve. Klokken 4.58: første treffer på „Hood". Klokken 5.02: 5.09: skytingen innstilles!

*

I 1937 så jeg første gang „Hood" ved Malta. Skibet var ennå bemalt med den internasjonale kontrollkomisjons

Slik så krigsmaleren det, slik å de det alle. Under ild-duellen mellem det tyske slagskib „Bismarck" og verdens største krigsskib „Hood" skaptes de farveskisser, som „Signal" offentliggjør her. Efter slaget forela krigsmaleren Schmitz sine nettop ferdige arbeider for kommandanten på et tysk krigsskib, som hadde overvært kampen og den dramatiske undergang. Kommandanten forsikret maleren at han naturtro hadde gjengitt kampens faser. Til dette bilde sier kommandanten: „Eksplosjonen på „Hood" er fremstilt meget naturtro. Jeg har personlig iakttatt den nøiaktig slik."

/sp natürgetreu dargestellt.
uni so beobachtet.

Mihnea
Gyldenstolpe

Den tyske krigsskibs-kommandants håndskrevne bemerkninger på krigsmalerens farveskisser lyder: „Slagskibet av „King-George" klassen drar forbi det synkende „Hood". Baugen som raker høit op av vannet, har jeg også sett slik. Det var grufullt „vakkert".

„På dette bildet er avskytningen av en full salve fra slagskibet „Bismarck" med gjenskinnet på den foregående salves røk, som trekker bort, overbevisende fremstilt. Innslag av slik høide (til høire) ble iakttatt i stor udstrekning."

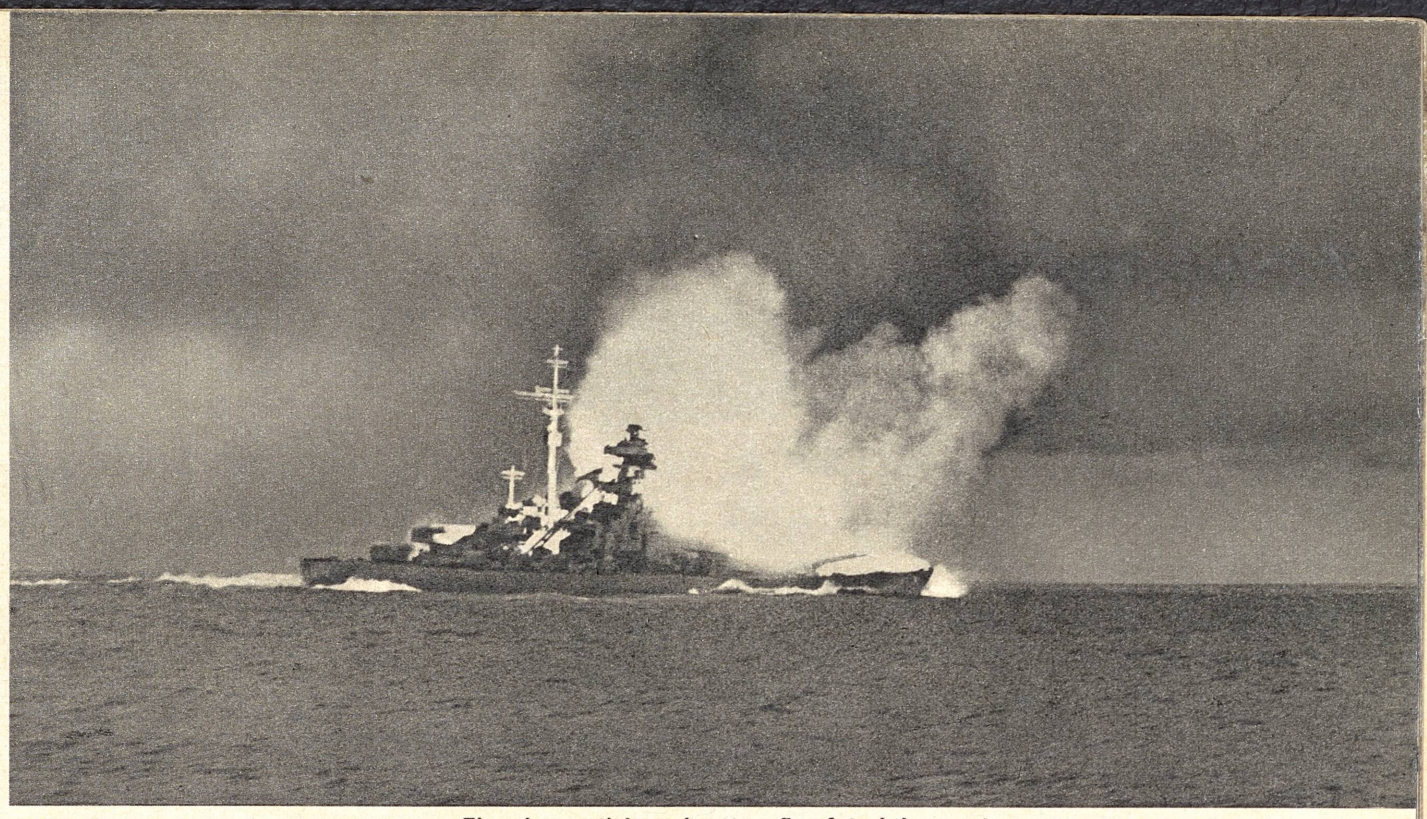
kjenningsfarver. Navnet står i store gullbokstaver i akterkanten. Et eller annet på forremers er overstrøket med blått, husker jeg. Hvor ørsmå ruteskibene og barkassene var som lå ved dets langside, hvor smekker destroyeren av Campbell Douglastypen. Som eneste landsmann lå „Stolzenfels" av Bremer Hansa i havnen.

Og nå den 24. mai 1941, Hvilken eiendommelig følelse var det dog da det som gjennem et par dager bare var en røksky akterut over horisonten, ble til master og derpå til en, to skorstener med veldige opbygninger foran. „Barham" sa Kuhlberg, vår flyver, og jeg, og da så de hvite vannsøiler sto tilværs omkring vårt skib, mente vi stolt: „Det er klart, for det er da ikke noe femten-kalibers nedslag!" En annen mener: „Den karen synes han er veldig sterk!" Og derpå kommer det atter rullende mot oss, brummer tre ganger op over oss, tiltar i styrke, stadig høire, og da heter det med en gang: „Prince of Wales"? Eller er det to? „Hood". „Nå ja, de ved avstands-måleren har jo bedre øine enn vi."

Derpå, efter det matte blaff fra munningsilden der borte, med en gang ildskjær: „Det har været oss! Må ha rammet i hangaren! Også fra den andre velter der svart røk, han er altså likeledes rammet. Og så atter hos nummer en, hos „Hood", og da er det som om alle holder pusten, og man hører atter med en gang sjøsprøiten for baugen. Men så drønner og tordner det hit der borte fra. Der borte må helvede være løs. „Hood" eksploderer.

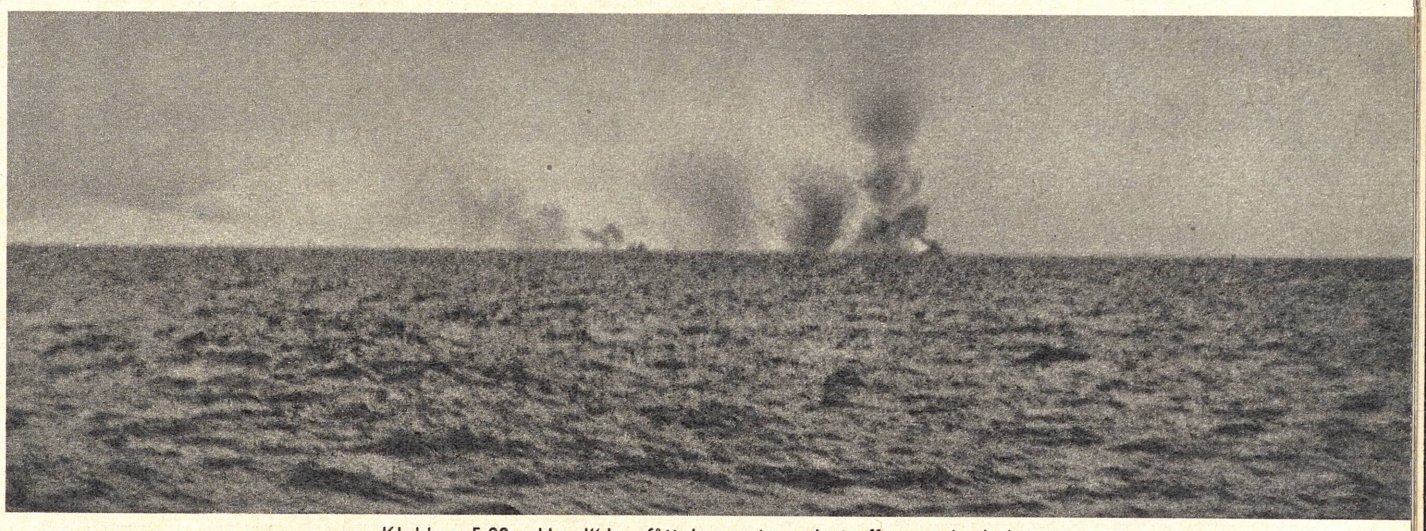
Og av slagskibets store silhouett er det blitt en gruopvekkende lang røkbanke, hvor det hvirvler rundt og rundt, og som er gjennemtrengt av små opblaffende punkter. Det kretser og hvirvler rundt og er slett ikke så mørkebrunt eller svovelgult som man forestiller sig det, men noe forferdelig lyst askegrått. Og inntrykket av dette forferdelige grå sitter fast, og har holdt sig inntil idag. Og det er der igjen, alltid, når man lukker øinene igjen. Og så hurtig som dette gigantiske tilintetgjørelsesverk har gått for sig der borte når man efterpå regner over de korte, knappe tall, så har man allikevel virkelig inntrykk av at det har vart spøkelsaktig lenge. Likeså den dumpe torden tett over horisonten, som et fjernt uvær mot de grelle skudd fra tårnene våre. 170 hundre hadde avstands-måleren til slutt målt, da bryter det ut av denne røkbanke rødt, oransje, blødende, svovelaktig høit til værs, og jeg må følge det i kikkerten og kan allikevel ikke så hurtig få tak i det, for i midten, dette helvede, det fanger stadig blikket, øinene stirrer i forundring og sjelen skjelver overfor denne parabel av ild. Kikkerten rettes atter opover, for oppe i den lyse grå-brune krone, rødfarvet i kantene, der oppe er atter også denne hvirvling og blinking. På nummer to, på „Prince of Wales" blaffer det også op igjen et par ganger, det tegner sig skarpt mot den blåsvarte bakgrunn der borte, og da hører jeg mig selv med en gang brøle, og kameratene, signalistene omkring oss brøler også, og vi er hese i mange dager efter på. „De skjøt ennå da de fløi i luften!" heter det. Og så signaliserer vi: „Den første motstander er eksplodert, den annen brenner!"

*

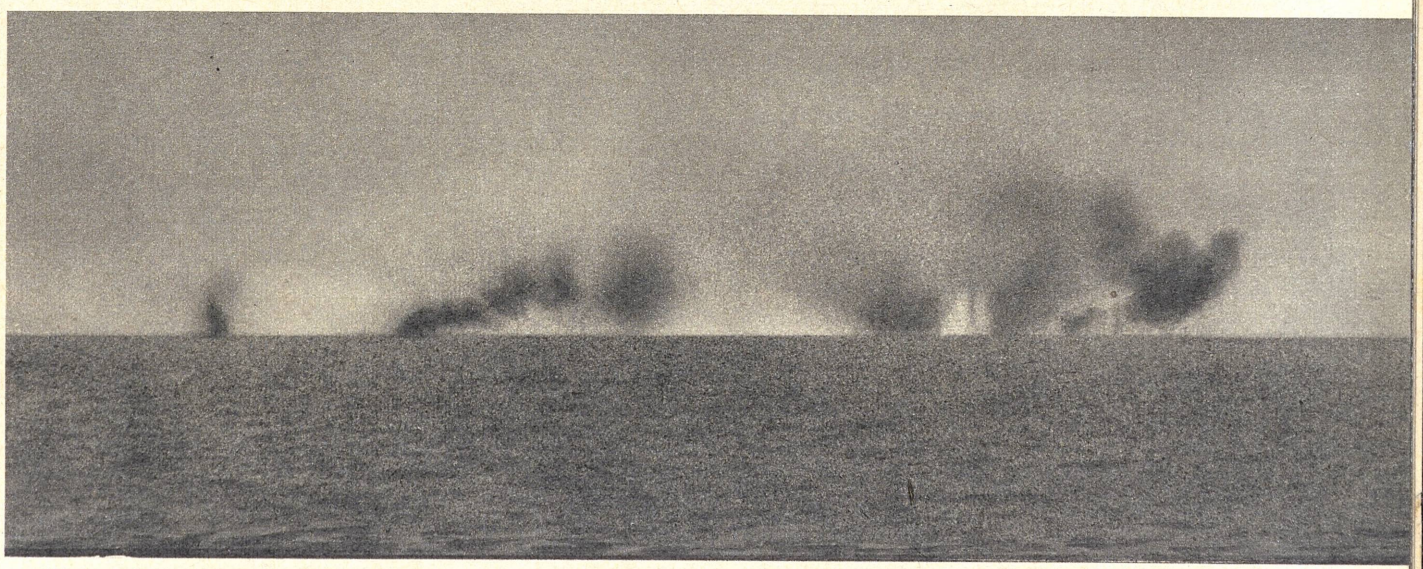

Fire dramatiske minutter, fire fotodokumenter

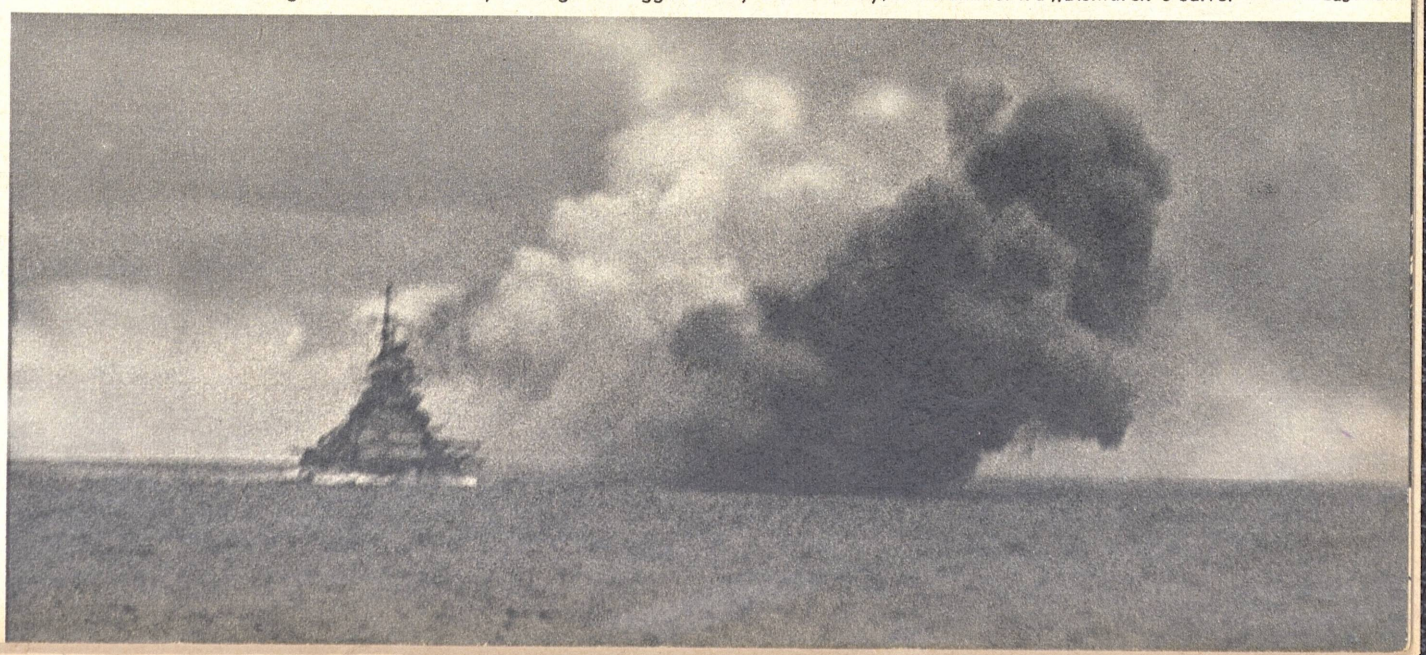
Klokken 4.58: „Bismarck", belyst av skinnet fra munningsilden fra sine egne kanontårn i duell med „Hood". De engelske skib er skjult bak kruttrøken

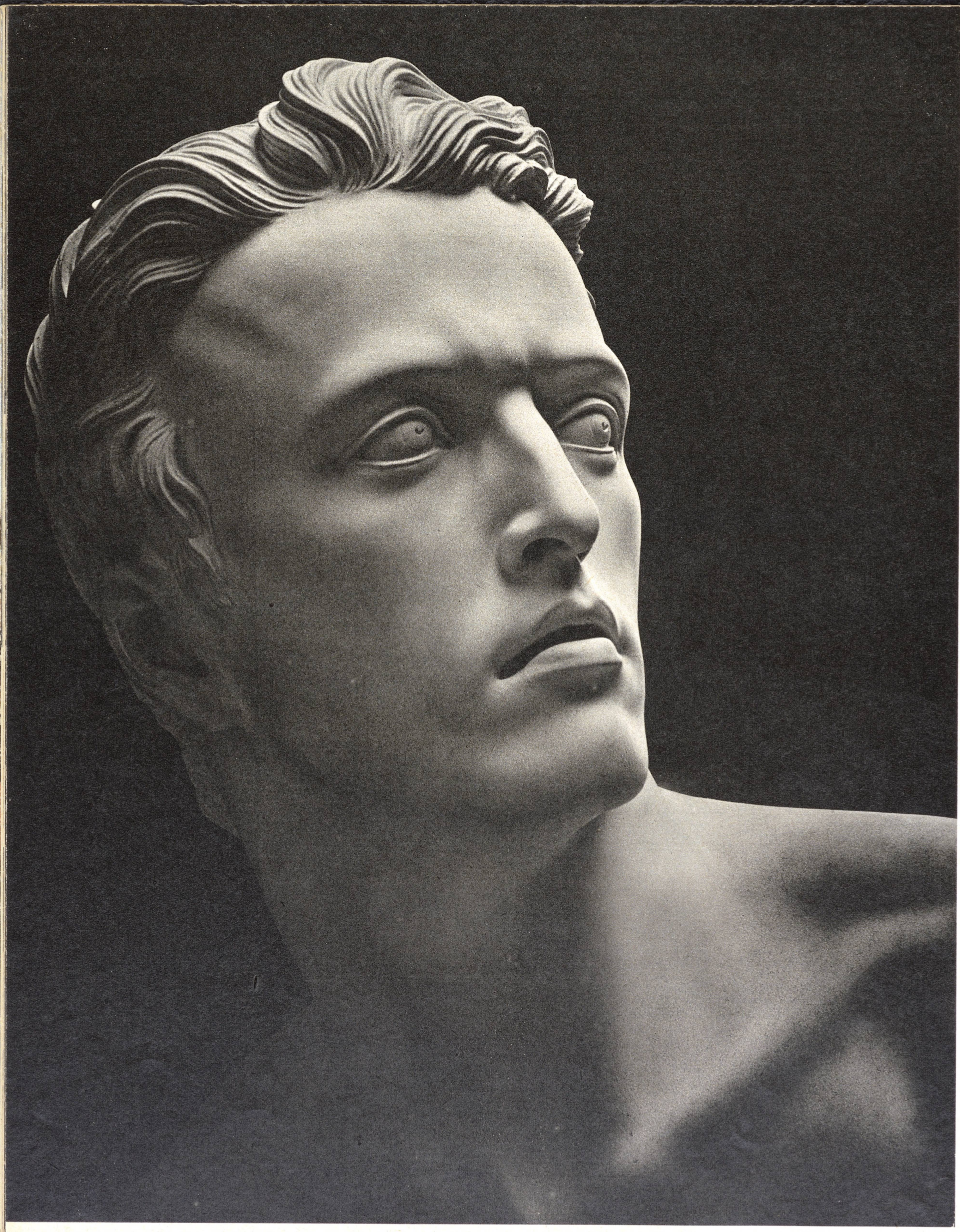

Klokken 5.02: „Hood" har fått den avgjørende treffer og eksploderer.
Til venstre for den: Også „Prince of Wales" har fått svære treffere

Klokken 5.04: Enda en treffer på „Hood". De to vannfontener foran det eksploderende skib stammer fra skudd som ikke nådde frem. „Prince of Wales" har gjort avstanden mellem sig og „Hood" større. Nedenfor: Klokken 5.08: „Hood" er sunket, „Bismarck" har rettet ilden mot „Prince of Wales", som trekker sig tilbake. Foran det tyske slagskibet ligger en uhyre stor røksky, som stammer fra „Bismarck"s salver Fotos: PK. Lagemann

Det tyske ansikt

på den store tyske kunstutstilling 1941

Den 26. juli ble i „Haus der Deutschen Kunst" i München den femte store tyske kunstutstilling høitidelig åpnet. Det er den annen foranstaltning, som står i krigens tegn. „Når Mars regjerer, behøver kunstens gudinner ikke å tie," det er ledemottoet for den tyske kunst i krigen. Den tyske kulturvilje er ikke knekket. I år har 746 tyske kunstnere — en stor del av dem bærer uniform — utstilt 1347 verker, — malerier, grafikk og plastikk. Vi viser her i utsnitt to særlig karakteristiske verker i tysk plastikk: professor Arno Breker (til venstre) „Kallelsen", professor Fritz Klimsch (til høire) „Anadyomene". Begge billedhuggerverker er ideelle personifikasjoner av den tyske mann og den tyske kvinne. I Brekers arbeid kommer hans vilje til edel holdning og streng form særlig heldig til uttrykk. „Anadyomene" er den vakre motsetning til det mandige alvor i Brekers verker. Denne Venus, som — tro mot forestillingen fra den greske antikk, — fuktig og frisk som den unge dag nettop stiger op av havet, har senioren blant de tyske billedhuggere gitt den tyske karakters inderliggjorte trekk. To generasjoner i nutidens tyske kunst rekker her hverandre hånden. Fotos: Rohrbach

ERIK REGER:

Kirsebærhaugen

Aloys gikk ved middagstider eftertenksomt gjennem sine kirsebærhaver, de største i egnen, i det beste fruktstrøk ved Mellem-Rhinen. Han ruslet opover den jevne skråningen og frydet sig over det røde skinn, som lyste mer og mer merkbart frem fra kirsebærenes tette grener. Bare en gang gikk det en sky av utilfredshet over hans strålende ansikt, da han opdaget at spurver, svarttroster og ravner hadde gjort den samme gledelige opdagelse i trærne hans.

Nettop i dette øieblikk kom markvokteren Kasper til syne nede på veien, som gikk jevnt rundt høiden. Aloys og Kasper var ikke særlig gode

Kasper var oppe. „Hva skal jeg?" spurte han

venner. Ved aftenbesøket i „Ankeret" hadde Aloys ofte forsøkt å ergre Kasper bak en maske av harmløs humor, og Kasper var rapp i munnen når det gjaldt å svare, og hans skarpe tunge var godt dekket bak hans enfoldige mine, og var således bare synlig for den innviede. Men i „Ankerett" satt jo nesten bare innviede sammen, og disse behøvde man ikke først forklare noe.

Efter slike ubehagelige erfaringer forsøkte Aloys mest mulig å erte Kasper, når han traff ham alene. Derfor var han ham også denne dag høist velkommen.

„Kasper, kom hit op da!" ropte han muntert nedover, „her er arbeid for dig!"

Kasper så på trærne, mens han gikk opover. Hans skjeggete ansikt hadde et mildt smil over sig.

„Svært så fint trærne dine står." —

„Å det har vært mer på dem",

Kasper var oppe. „Hva skal jeg gjøre?" spurte han.

„Klatre op der som fugleskremsel", sa Aloys og pekte på et tre, hvor svarttrostene fortrolig og med høilydt kakling fløi ut og inn.

„Hvis de ikke er skremt bort ved synet av dig, nytter nok ikke synet av mig noe", ga Kasper igjen.

Aloys blev da litt mer saklig. Et par grener var utrustet med kunstige kattehoder, hvis glassøine funklet ugleaktig i det sortlakkerte blikk. På et av disse kattehoder satt en fugl, som benyttet det med velbehag som en huske.

„Så frekke de blir!" skrek Aloys og kastet jordklumper.

„Nå, nå", sa Kasper. „Du klager nå bestandig. Først frosten. Så oldenborrene. Så uværet. Til slutt høster du tusenvis av kilo, og på torvet slåss man om dine gode varer."

Dels smigret, dels irritert svarte Aloys: „Forutsatt at varene ikke blir stjålet på forhånd. Nede ved veien må du passe bedre på dem som går forbi, og særlig på syklistene. Jeg mener det er derfor du har din grønne embedslue. Tyveriene på markene tar overhånd."

„Du ser nå også alt da", sa Kasper. „Som rik mann skulde du lukke øinene, når en fattig, støvet landstryker tar en håndfull kirsebær mot tørsten. Da må jeg si at din datter, lille Lene har et bedre hjerte."

„Min lille Lene? Hvordan det?"

„Lille Lene mater til og med folkene fra landsbyen, som vel trenger det mindre. For litt siden sto hun med Paul Oster under treet ved huset ditt. Paul så op mot himlen og hadde munnen sperret op, og Lene lot ham snappe efter kirsebærene fra treet."

„Fra prakttreet ved huset?" spurte Aloys forvirret.

„Ja, hvor ellers? Lene holdt kirsebærene helt oppe ved stilken med fingerspissene, men Paul bet også i fingrene, som en fisk, der ikke kan få nok. Hvorfor skulde de ikke? Man er nå engang ung. Og hele landsbyen vet jo allerede at det engang skal bli et par av de to."

„Det skal ikke bli noe par av dem!" ropte Aloys, helt ildrød i ansiktet, og løp vekk. Han løp sporenstreks bort til stigen som hang på store treklosser ved stallveggen, og ropte så inn i huset: „Lene! Få i stand kurver og haker! Vi skal plukke kirsebær!"

„Men hvor da, far?"

„Vi begynner ved huset."

„Å, men der er de jo ikke helt modne enda . . ."

„Særlig ikke nederst, hva? Har du undersøkt?"

„Jeg mener bare, fordi de ved huset jo alltid blir hengende til slutt . . ."

„Dette året er imidlertid fuglene altfor frekke."

Lene — hva skulde hun ellers gjøre — tok på sig et tørkle. Hun ordnet og pakket kurvene, som fort fyltes. Fra stigen sa Aloys til henne: „Gjør mig den ene gleden — la være den flirtingen med Paul Oster."

„Jeg har da slett ikke mer med ham å gjøre."

„Men du har stjålet kirsebær til ham!"

Lene rødmet så sterkt og plutselig at det så ut som om de runde, saftige bær speilet sig i ansiktet hennes, mens hun sorterte bærene og strøk de fulle kurvene glatte og lot bærene gli gjennem fingrene. Men hun sa ingenting, og Aloys sa da avsluttende: „Gifte dig med ham får du ikke lov til. Ikke av mig iallfall. Og det vilde være godt, om du ikke hadde noe å gjøre med en som du så allikevel ikke får lov å gifte dig med. Mer sier jeg ikke."

Men det gjør jeg slett ikke, tenkte Lene, for den jeg skal gifte mig med, ham må j e g og ikke h a n elske.

Om aftenen, da hun gikk til bakeren, løp hun fort innom Osters. Paul la agurker sammen i hauger i den lille kjøkkenhaven.

„Min far så oss idag", sa hun fort. „Han må altså allikevel ikke ha vært på kirsebærhaugen, som jeg trodde."

Paul støttet sig til hakken og så forundret på henne.

„Han var helt sikkert der", mente han. „Kasper har fortalt mig at han traff ham deroppe."

„Det er det samme, men du må være forsiktigere, Paul. Jeg vilde jo ikke slippe dig inn idag, men du ba så om det . . ."

„Og efterpå var det da deilig, ikke sant?"

„Fy!"

„Var det ikke?"

„Jo, det var deilig', sa hun rasende, „men man snakker ikke om det!"

„Hvordan blir det iaften?"

„Kom op på kirsebærhaugen, Paul. Når min far er i vertshuset."

En av de aftener kom, da Rhin-vannets milde duft stiger op til bergene og hvert pust fra blad og halm dufter av jord. Paul og Lene glemte tiden. Et klokkeslag, som lød vidunderlig fortapt i stillheten, vekket dem.

„Å herregud", sa Lene, „min far må være hjemme for lenge siden!"

Mens hun sa det, hørtes larm av glade drikkebrødre op til dem. De løp nedover høiden, da sa Lene, som var i forveien: „I allverden, de kommer jo dernede på veien . . ."

„De vil hitop. Gå tilbake!"

Kløver og nedhengende grener knaket uhyggelig og vilde røpe dem.

„Bøi dig ned, Lene, bøi dig! Så, her — op i treet."

Han løftet henne op og holdt godt fast, det var ikke tid til å være snerpete eller komme med blyge innvendinger.

„Grip grenen der, pass på å få godt tak."

Han svang sig op efter henne. Hun hadde imellemtiden funnet en tett og allikevel makelig gren, hvor hun satt. Paul lette efter noe som kunde passe ham, og var enda ikke ferdig, da Aloys nærmet sig. Han og hans ledsager var betraktelig animert. Ellers hadde de sikkert ikke fått den idéen, å gå op på kirsebærhaugen i stjerneskinnet. Av deres samtale viste det sig at ledsageren var en fremmed, som Aloys nettop ved midnattstid vilde vise sin „kirsebærrikdom." De pustet og strevet sig opover skråningen, vinen hadde „varmet" dem behørig op. Aloys snøftet dessuten av raseri, for han hadde hørt en mistenkelig lyd fra et av sine vakreste kirsebærtrær.

„Hallo!" ropte han til sin ledsager, „der kan De opleve noe ekstra, herr Køngeler, en nattlig kirsebærtyv! Ned med dig, gutten min, ned, sier jeg!"

Han begynte å kaste med jord og sten, noe som herr Køngeler straks gjorde efter i sin vinrus. Stillingen oppe i treet blev så ubehagelig at Paul besluttet å ofre sig. Han gled ned langs stammen og lot sig uten motstand gripe i øret. Straks lød det et jubelskrik fra Aloys i den fredfulle natt.

„Osters Paul! Ser man det! Osters Paul! En kirsebærtyv!"

Herr Køngeler grep viktig til, enskjønt han uten tvil var altfor beruset til å begripe noe i det hele tatt. Han

Rhinvannets milde duft stiger op mot bergene og hvert pust fra blad og halm dufter av jord. Paul og Lene glemte tiden

Det gikk ikke an at de fikk se henne sammen med en ung mann og på denne tiden av døgnet.

„Hør", sa Paul, „er ikke det din far?"

„Åjo, åjo. Det er han. Hva nå, Paul, hva nå?"

lå i denne tilstand bare under for sin efterapelsesdrift.

Så dro de tre mot landsbyen. Aloys og herr Køngeler merket slett ikke at de gikk arm i arm som et omtåket trekløver, der vender hjem fra en rangel.

Fortsettes side 42

BERLIN
WINTERGARTEN
DEN STORE INTERNATIONALE VARIETÉ
CENTRAL-HOTEL
WINTERGARTEN
BAHNHOF Ⓢ FRIEDRICHSTRASSE

En ny modell er skapt. *Hundrevis av damer, i Tyskland, på Balkan, i Skandinavia kommer til å bære den slik. For av Europas moteskapende land er Tyskland den største produsent av damehatter. Den unge kunstnerinne og sjef for en stor berliner-fabrikk ved prøvningen av nye modeller i sitt studio*

Berliner-hatter for Europas damer

En arm full av kvinnelykke: *Stumper av filt, stumper av strå! Ikke for privatkunder, men for de „skjønne ukjente" i mange land blir det i dette hus i omhyggelig håndarbeid laget modellhatter og derpå eksportert*

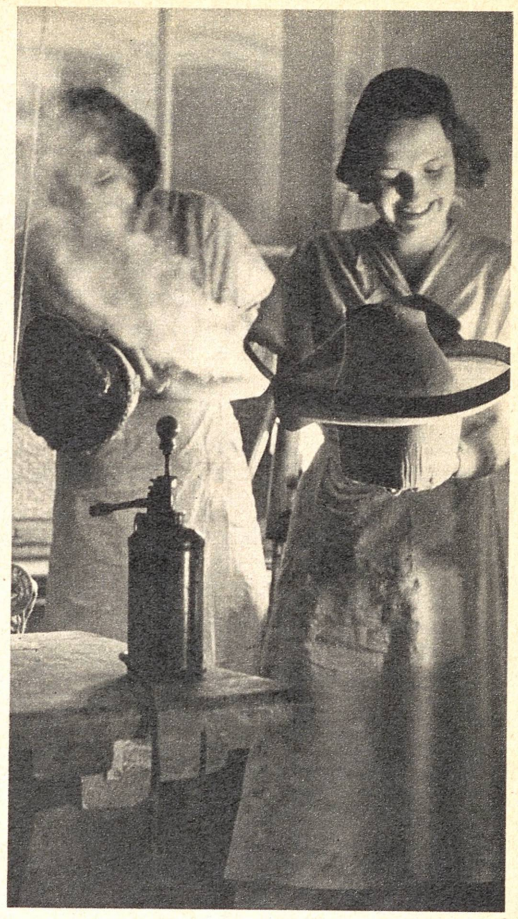
Passer den mig, passer den dig? *Under, arbeidet blir hver ny modell prøvet med henblikk på formen og hvordan den sitter. Sjefen prøver selv en modell på forskjellige av sine hattesyersker, for å være sikker på å ha skapt en hatt som kan bæres av mange typer*

Hver eneste arbeidsplass er et „hatteverksted" i lite format. *På hver av de 150 syerskers plass er det til og med en stikkontakt, til å sette på et strykejern. Dag efter dag blir det utdelt border, stumper, bånd, slør og blomster til forarbeidelse. Dag efter dag blir ferdige hatter levert til ekspedisjonen*

I gipskjøkkenet *blir en hatts grunnform dyppet i gips. Over den stivnede første modell blir alle videre bestillinger på denne hatten arbeidet. Således er det mulig å holde form og kvalitet i utførelsen stadig like god, også ved store bestillinger*

Dampet med varm luft. *I et adskilt rum blir materialet strukket, formet og trukket, til det smidig former sig i syerskenes dyktige hender*

Den samme hatten hundre ganger. *Hver pynterske får tildelt en modell, som hun så stadig må utføre. Mange ganger lager hun den hundre ganger, og så andre ganger igjen bare tyve ganger. Under arbeidet kontrollerer hun atter og atter foran det lille speilet hvordan hatten sitter*

Således vil damene komme til å bære den nye motehatten... *i Budapest, i Stockholm, Brysel, Rom og Paris. Ophavet til denne damenes glede er fabrikken i en liten sidegate i Berlins sentrum.* Fotos: Relang

Fortsatt fra side 5

Bolsjevikene kom . . .

blant de baltiske lands besittende klasser. En bølge av auksjoner hvorunder kommissærenes press møbler og personlig gods blir solgt til spottpriser for å skaffe penger til skattebetalingene.

Men bolsjevikene har gjort et godt forarbeid. Det er jo bare de besittende klasser man har tatt fra, heter det. Det er jo bare storbedriftene. Og da man merker livlig uro på landet hos de med eiendom tilvante bønder, kommer der et stort flammende oprop, påtrengende nødvendig foran jordarbeidet for vinteren: Arbeidet på jorden viktigere enn noen sinne! Arbeide på jorden efter den offisielle dyrkingsplan! Den som sår, vil høste! Den som steller sine marker godt, vil selv ha nytte av det!

Fjerde etappe:
„Jorden tilhører staten"

Vinterseden er kommet i jorden, vinteren begynner. Nå kan man ta det neste skritt.

Dekret om jordekspropriasjon: All jordeiendom blir ekspropriert. All jord tilhører staten. Men hver jordeier beholder 30 hektar av sin hittidige eiendom til bearbeidelse og forvaltning. Resten av den eksproprierte jord vil bli fordelt mellem de eiendomsløse. Landarbeidere uten verktøi, unge gårdbrukere får fem hektar til bruk, ja man tildeler dem en ku, en hest. I de små litauiske landsbyer, foregår der heslige scener som blir fotografert for moskvaavisenes propaganda: Et Stalinbilde blir satt op på landsbyplassen. I en lang kø må jordmottagerne troppe op. På sine knær må de foran Stalinbildet uttale sin takk til Sovjetunionen og til den „elskede sjef Stalin".

Det er på samme tid som man definitivt gjør op med privateie av bedrifter, med huseiendom, med selvstendig håndverk.

Den annen bølge av „nasjonaliseringen" kommer i løpet av vinteren. Alle forretningsbedrifter blir ekspropriert, ned til de minste matvareforretninger. Eiermannen? Noen setter man inn som forvaltere av sine hittidige bedrifter, andre blir henvist til fremmede arbeidssteder.

Huseiendom? Slikt lar sig lett ordne gjennem dekreter. Hver huseiendom over 180 kvadratmeter — det er f. eks. et normalt enfamilieshus — blir ekspropriert og hjemfaller til staten. Uten erstatning, selvfølgelig. Den enkeltes rett til bolig? Hver sovjetborger i de nyerhvervede land har krav på en boligflate på 9 kvadratmeter. Hos ektepar har de første to barn intet spesielt krav på rum. Men værelsene er i de ferreste tilfelle tilskåret efter dette 9 kvadratmeter-regnestykke. Løsningen er enkel. Hvis værelsesinndelingen ikke er overensstemmende med dekretet, må leieren betale 50 prosent mere i leie for den overskytende plass.

Håndverket har spillet en viktig rolle i disse baltiske land som først i de siste to årtier har bygget op sin industri. Men selvstendig håndverksdrift er ikke mulig for bolsjevismen. For håndverket blir der oprettet arteller, kollektive produksjonsforeninger, som man kan gå inn i frivillig. Produksjonsforeninger som man overlater sitt verktøi, sin symaskin, for i fremtiden å leve videre som artellets lønnsmottaker og for å kunne benytte eget verktøi som ikke lenger er egen eiendom.

Kritiske røster hever sig her og der. I kontorene, i butikkene underholder man hverandre i hvisketone.

„Har De allerede hørt det? Man sender trelast til sagbruket fra Ural! Her hvor vi har fullt op av tre i eget land! Og vårt eget trevirke blir sendt til Sibiria."

„Det forstår De ikke, kjære Dem, det er nettop planøkonomi."

„Har De sett Moskva-Prawda? Jeg mener den utgave som er forbudt for Latvia. Våre lettiske møbler som nyeste attraksjon på håndverksutstillingen i Moskva. Våre møbler som siste modeller for den sovjetske møbelindustri . . ."

Bolsjevikene sitter allerede fast nok i salen til energisk å bekjempe denne hviskende underholdning. Deportasjonsperioden setter inn. I løpet av de siste måneder er der blitt opsatt lister, lister over de intellektuelle, lister over eiendomsbesittere, lister over alle dem som har spilt en rolle i det offentlige liv. For Latvia alene er der opsatt et deportasjonsprogram som omfatter 80.000 navn. Lastebiler ruller op foran husene. Tjsekaembedsmenn viser sig i leilighetene. På jernbanestasjonene blir godsvogner lastet fulle med arresterte. Tog med deporterte ruller bort i østlig retning.

Femte etappe:
Tvungen frivillighet

Alt er forberedt til definitivt å innføre sovjetsystemet. Men der er stadig håndverkere som ennå ikke er gått inn i artellene. Der er ennå bønder som selv forsøker å forvalte levningene av sin egen eiendom. For bolsjevikene er tiden inne til å gjøre en ende på slik selvstendighet. Det er på tide å tilintetgjøre den rest av selvstendighet som ennå er blitt til overs efter de første to måneders sovjetherredømme.

Det selvstendige håndverk kan bare arbeide når det har materialer og driftsmidler. Altså må man ta fra det materialer og driftsmidler. Over materialene disponerer staten. Det er en selvfølge at de disponible materialer først må gå til artellene. Selvstendige håndverkere vil bli forsynt dersom der blir materialer til overs. Bedriften må vente tre måneder, fire måneder? Meget beklagelig — men hvorfor går ikke denne håndverksbedrift inn i artellet? Da får den materialer og regelmessig arbeidslønn. Håndverksmesteren liker ikke å bli uselvstendig lønnsmottaker? Da må han nettop vente og betale skatter.

Skattebetaling — det er et av de viktigste midler til å presse de selvstendige håndverkere inn i artellet. Den som har en årsinntekt på 2000 rubler, betaler riktignok bare 80 rubler i skatt, altså bare fire prosent. Men den som når en årsinntekt på 24.000 rubler, betaler en tredjedel av sin inntekt i skatt, det vil si 8000 rubler og dessuten 60 prosent av det tiloversblevne beløp. Den som altså har en inntekt på 24.000 rubler, har egentlig intet igjen til sig selv

og til sin bedrift. Hvor fins der en sydame som ikke under slike betingelser beslutter sig til å overlate sin symaskine til artellet og derpå arbeide videre på denne symaskine mot lønn?

Ute på landet er det ennå bondegårder som ikke frivillig vil gå inn i kolchosene, i den bondeorganisasjon som man overlater all jord og gods for derpå å trekke lønn. Men der er allerede sørget for at også disse bønder en dag frivillig må opgi sin selvstendighet. De nye jordmottagere har fått sig tildelt parseller på fire, fem, seks, høist ti hektar. For å kunne leve behøver man i de baltiske land 20 til 30 hektar. Jorden kaster ikke nok av sig til å fø familien? Ganske enkelt. Man må nettop da gå in i kolchos op opgi egen eiendom. Da får man lønn og er forsørget, om enn kummerlig forsørget.

Men der eksisterer jo ennå de jordbruksbedrifter som man overlot 30 hektar til bearbeidelse. Kan man tvinge dem inn i kolchos? Selvfølgelig! Man forbyr dem å beskjeftige landarbeidere og man forbyr å la jord ligge brak. Hva skal de ulykkelige bearbeidere av 30 hektar land gjøre? Bare veien til kolchos står åpen for dem.

Men der fins halsstarrige som ennå stritter imot. Når de først en tid har prøvd hva skatte-og avgiftsplikt betyr, vil de iallfall føie sig. Skattene? Man legger sammen jordeiendom, kvegbestand, verktøisbeholdning og kommer til svimlende eiendoms-og skattetall. Avgiftsplikten? Staten krever ytelser i naturalia, i ull, i smør. Avgiftens høide blir beregnet efter jordarealet. Bonden har ikke mange nok kyr til å kunne avlevere den foreskrevne smørmengde, ikke sauer nok til å avlevere den bestemte mengde ull? Da må han kjøpe smøret, ullen på det frie marked, for avgiftspikten overfor staten må opfylles.

Det er den tvungne frivillighets etappe. Forlengst er alle restauranter, alle kafeer, alle fornøielsessteder blitt statseiendom. I klasseværelsene i skolene henger veggavisene, store blad dekket med skrivemaskinskrift, hvor det blir meddelt at denne eller hin elev har opført sig ukommunistisk, at han har forsømt sin plikt mot ungdomsorganisasjonen, og hans foreldre skjelver for om man på grunnlag av dette vil beskylde ham for manglende kommunistisk sinnelag. Blant myndighetene, i kontorene er hviskesamtalene forlengst ophørt, og når to snakker med hverandre på gaten, tier de når en tredje kommer forbi, for man kan ikke vite om det ikke er en spion.

Status

Nesten nøiaktig et år har sovjetherredømmet vart i de baltiske land. Hvordan ser resultatet ut for befolkningen, for ervervslivet, for det daglige liv, for statsapparatet?

I Wilna studerer man utstillingsvinduene i statsbutikkene. En dress 1200, 1500 rubler? Det er 120 til 150 mark. Damestrømper 30 rubler, altså 3 mark? Det er dog slett ikke for høie priser.

Men hva betyr disse priser for befolkningen? Da man mekanisk hadde likestillet landets valuta og rubelvaluta, tjente en fagarbeider i Wilna 350 rubler, det var hele 35 mark. Og en stenografdame hadde en månedsinntekt på 400 rubler, altså 40 mark. Ved en slik betraktning får prisene i statsbutikkene en annen betydning. Hva nyttet det at man efter tallet forhøide arbeidslønningene med 75 prosent, ved likestillingen mellem rubel og landets valuta hadde arbeideren, funksjonæren dog praktisk talt bare en femtedel, en sjettedel av sin inntekt.

Befolkningen i disse land merket sin avmakt mot sovjetherredømmet. Men fortvilelsen søkte efter utveier. I Litauen dannet der sig dødsbataljoner av tidligere soldater, av menn fra det litauiske hjemmevern. Offiserer, underoffiserer, arbeidere, bønder fant hverandre i disse dødsbataljoner for ved det første tegn på en svekkelse å bekjempe sovjetherredømmet. I Latvia danne unge offiserer, studenter, arbeidere en partibevegelse, som utrustet sig med skytevåpen som var holdt omhyggelig skjult.

Ett års sovjetherredømme. Da det begynte, var det i de baltiske land her og der folk som håpet på undere, folk som forventningsfulle hilste de første sovjettropper på marsjen gjennem Frihetsgaten i Kovno eller ved nasjonalminnesmerket i Riga. Efter ett års sovjetherredømme ruget mørkt hat, trykkende forbitrelse, ruget en sammensvergelsens atmosfære over de baltiske land. Det var ikke én arbeider, som man ikke hadde krenket med kritikk over hans arbeidsytelse. Ingen bonde, som man ikke berøvet håpet om privateie. Ikke en familie, som ikke nærte engstelse for en av sine pårørende, som med et uforsiktig ord hadde gjort sig mistenkelig.

Og så den lille krets av dem som hadde forpliktet sig til sovjetsystemet, som var uløselig hjemfallen til det, kjempet i håpløs beslutsomhet for opretholdelsen av moskvaveldet, foraktet av sine egne landsmenn, isolert på hjemlig jord, en fortapt skare som selv ikke lenger trodde på det som de engang hadde fantasert om.

Det er status over et års bolsjevisering. Hvorledes er stillingen derborte hvor bolsjevismen kunde utbre og befeste sig gjennem tyve år, hvor der lever mennesker som, avstengt fra omverdenen, ikke kjenner til annet enn et liv i angst, i armod, i stadig fare for ved et lune å måtte miste sin eksistens, sitt hjem, sin familie?

Læger fastslo nettop...

Lettmetall i kirurgien

Efterat lettmetallet i teknikken har feiret sin store triumf, begynner det nå å trenge inn på andre områder med spesialopgaver. En tysk kirurg, dr. Maier, har forsøksvis anvendt metallisk magnesium som stimulansemiddel til nydannelse av ben og knokler. Magnesiumet, som derved føres inn i legemet, trekker surstoff ut av blodserumet. Derved blir vannstoff i gassform fritt. Dette kan man se på røntgenbilder i småblæreform. Magnesiumet oksyderer; den derved opståtte kjemiske forbindelse blir opsuget av legemet. Dette magnesiumoksyd og det gassformede vannstoff utøver en stimulans på benhuden, slik at nydannelsen av ben og knokler, f. eks. ved brudd, begynner vesentlig tidligere.

Pastor og statspresident

„Signal" besøkte statsoverhodet for Slovakia, dr. Tiso

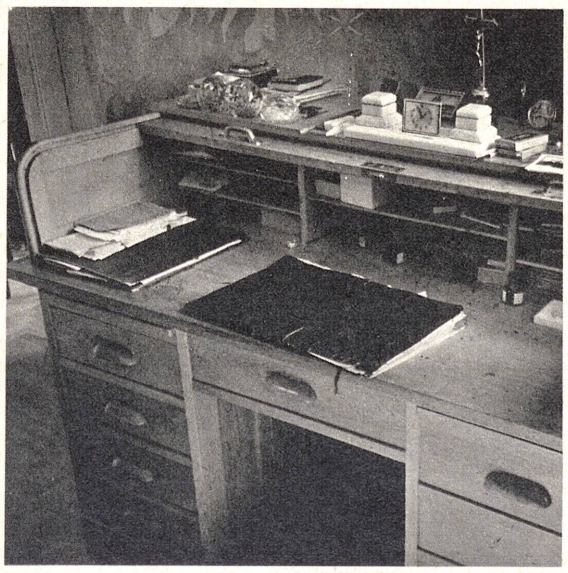
En bondesønn i spissen for en bondestat, en pastor, som har gjort et helt folk til sin menighet — det er dr. Josef Tiso, den unge slovakiske republikks første president. Da verdenskrigen var slutt, var han — bare litt over 30 år gammel — nettop blitt utnevnt til professor i katolsk teologi ved universitetet i Wien. Men allerede få måneder efter forlot han studieværelsets avstengthet og trådte ut på den politiske kampplass. Ennå i omveltningens dager skapte han i sitt hjemland det slovakiske nasjonalråd. Senere tok han del i oprettelsen av det slovakiske folkeparti. Han kjempet sammen med dets fører pater Hlinka og efter dennes død ble han hans efterfølger. Som deputert i det tidligere Tsjekkoslovakias parlament har Tiso i særlig grad hatt leilighet til å studere Versailles-systemets unaturlighet. Jo større hans politiske erfaringer ble, desto mer energisk kjempet han for sitt folks stats-uavhengighet og for en nyordning i Europa efter sine egne lover

En pastor spaserer gjennem menigheten sin — *det er republikkens president, dr. Tiso. I de siste tyve år har han kjent hvert eneste hus i den lille byen Banovce og kjenner også hver families skjebne. I dette utsnitt oplever han stadig på ny sitt folk*

Et hus uten utsmykning ved siden av gymnasiet i Banov ce, *det er den slovakiske statspresidents bolig. Nesten hver eneste søndag kommer han hitut igjen fra hovedstaden. I Banovce har Tiso også grunnlagt et gutteinstitutt, hvis ledelse han likeledes har beholdt til idag*

Tisos gamle pastor-skrivebord. *Mangt et preken-konsept og mangt et politisk manuskript er opstått ved det, før dekanen i 1939 forlot det for å overta sine ansvarsfulle og tunge plikter i Pressburg som overhode for den unge slovakiske stat*

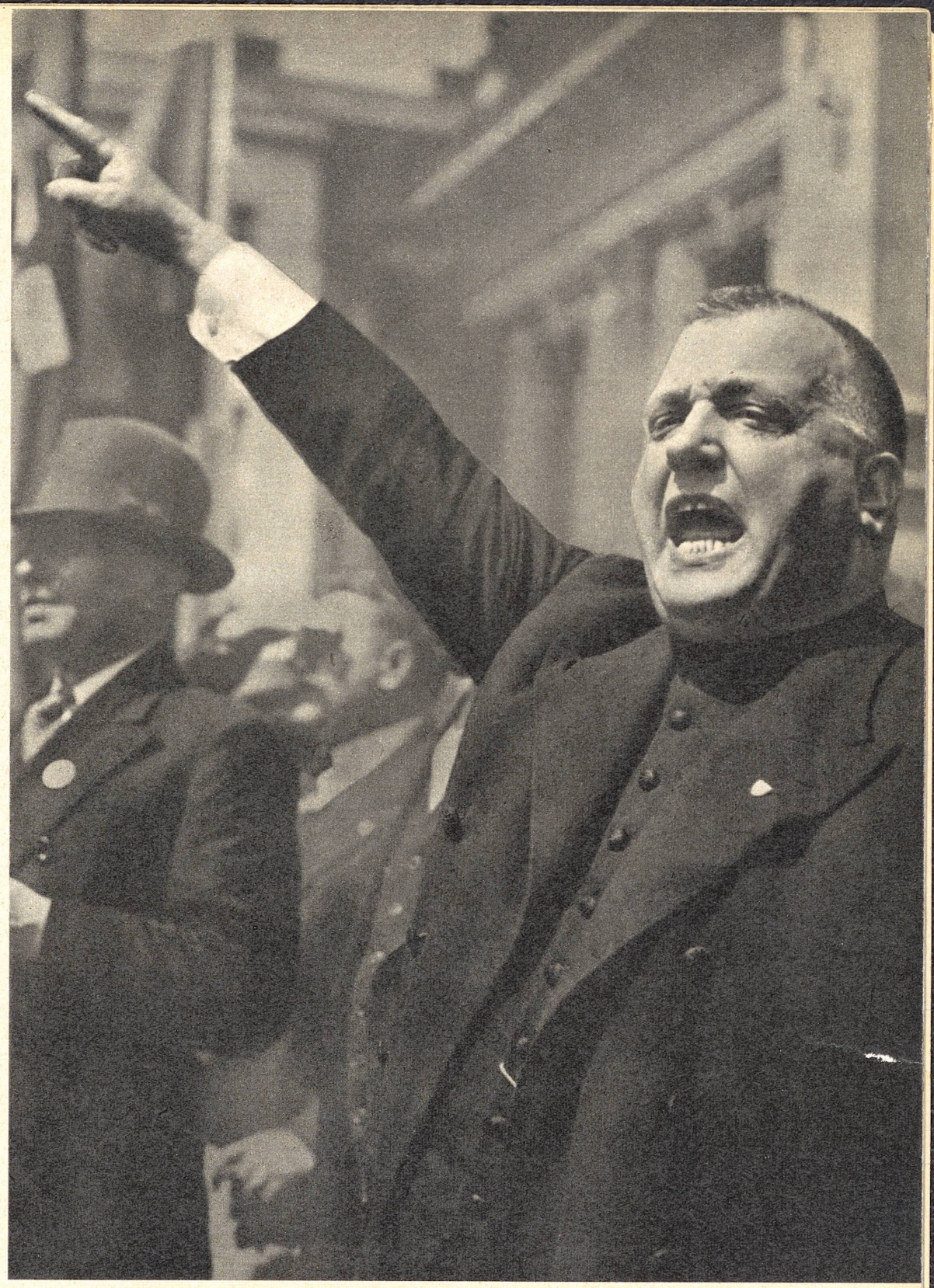

Hos sin gamle mor, *som bor i en landsby i Waagtal, er presidenten på besøk, så ofte regjeringspliktene tillater det. Hun ga ham livet i året 1887 og har fulgt hans uvanlige vei med sorger og morsstolthet*

I presidentens gjestfrie hus er ofte hans medarbeidere og venner utvungent sammen med fremmede besøkende. Det geistlige gevant forener sig med bondefrakken, gateantrekket og den politiske uniform. Helt til høire: den slovakiske ungdomsfører Aloyz Macek

Til høire: **Den politiske forkjemper,** *som engang ikke vilde gi efter i opgjøret med tsjekkerregimet, viser også nå sitt folk den eneste veien som det må gå for å finne en lykkelig fremtid*

Den geistlige herre og soldatene — *de er ett i sin felles vilje til å ta ansvaret for sitt folks frihet og sin stats ukrenkelighet. Allerede to ganger lot Tiso den slovakiske armé gå til kamp ved den tyske forsvarsmakts side: i 1939 mot Polen og nå mot bolsjevismen*

Bondepiker hilser statsoverhodet *og overrekker ham efter gammel skikk salt og brød som velkomsthilsen. Til venstre med hvitt hår ministerpresident dr. Tuka, en av Tisos gamle medkjempere og martyr for sitt folk. Han dømtes av tsjekkerne til 15 års fengsel*

Fotos: Bernd Lohse

„Butterfly" på tyrkisk

I Ankara fant for noen uker siden den første opførelse av den ny-oprettede all-tyrkiske opera sted

Vil frøken Mes ude Cagliyan, på norsk „lykkelig vannfall", bli berømt en gang? *Frøken Mes ude Cagliyan (til høire), datter av en tyrkisk militær-kapellmester, med sin venninne og kollega på en spasertur i Ankara. De er to av de utvalgte, som hadde meldt sig på den tyrkiske regjerings annonser og nå blir utdannet for den første all-tyrkiske opera på statens bekostning i et moderne musikkinstitutt i den tyrkiske hovedstad*

Butterfly uten lampefeber. *Frøken Mes ude Cagliyan ved sminkebordet like før sin første offentlige optreden. Tross den store nervepåkjenning er hun meget tillitsfull*

Generalprøve for de sakkyndige medelever. *Mimikk og dramatisk formning av skikkelser hører likesom studiet av de musikalske partier til timeplanen i den daglige undervisning i de syv år, som operaskolens elever måtte forplikte sig for. De enkelte deltagere i kurset blir da avvekslende tildelt hovedrollene, slik at enhver begavelse virkelig får sin chanse*

Fotos: Wolfgang Weber

En liten tyrkerinne — helt japansk. *Med Puccinis opera „Madame Butterfly" åpnet det unge tyrkiske opera-studio sine store opgaver. I Ankara hadde man hver eneste aften utsolgt hus. Men ikke bare hovedstaden kommer til å ha glede av denne nye opera, for i nærmeste fremtid finner disse forestillinger sted i de folketeatrene som er fordelt ut over hele landet. Dermed får også de allerminste byer sine egne operaopførelser*

Ferie-glede

Bare få fridager er henne forunt, men hun vet å nytte hver eneste time av den sommerlige lediggang fortreffelig

Foto: Dr. Paul Wolff

Det magiske blikk inn i stratosfæren

Dersom en stratosfæreflyvers øine var utstyrt med overnaturlige evner slik at han fra sitt utsiktspunkt i 20 kilometers høide kunde se ikke bare gjennem hele atmosfæren i alle retninger, men også opfatte de usynlige fenomener, så vilde ovenstående bilde vise sig for ham: Langt nede brer den varme, solbestrålte jord sig utover. Han kan se mange hundre kilometer av den til alle kanter. Tett over den driver de svære tåkeskyene, lenger oppe tårner de store haugskyer sig op, og ved 10 kilometers høide brer cirrusskyenes isslør sig utover. Jordens høieste fjell, det 8887 m. høie Mont Everest, er for lengst passert. I samme høide kretser verdensrekord-sveveflyet. De meteorologiske stasjoners kassedrager har i sterk vind nådd 9750 meter. Motorfly har nådd inntil 17.083 meter, stratosfæreballonger til 23.400 meter. Opover trenger flyverens blikk inn i stratos færens evig skyløse, svartfiolette himmel. Luften blir snart så tynn at man på høilys dag ser stjernene ved siden av solen. I 30 til 40 kilometers høide brer det usynlige ozonlag sig utover, som absorberer det ultrafiolette sollys. I ca. 80 kilometers høide svever de lysende nattskyer — vulkansk støv som under vulkanske utbrudd er blitt slynget ditop. Stjernelegemer dukker op i 300 kilometers høide. Men allerede i 100 kilometers høide begynner de flammende nordlys'rike, som når op til 1000 kilometer — siste bud fra høiden før atmosfæren fortaper sig i verdensrummets iskulde — 270 grader under null. Tegning: Brust

Dr. Paul Karlson:

Hva foregår der i stratosfæren?

For halvannet decennium siden ble stratosfæren opdaget av den almene bevissthet, og den har siden ikke holdt op med å beskjeftige fantasien. Den ble skueplassen for utopiske romaner, objekt for dristige spekulasjoner. Under den nuværende krig er stratosfæretanken atter blitt særlig aktuell. Ryktene om stratosfærebombefly som i sikker høide, utenfor rekkevidden av luftvernartilleri og jagerforsvar — med usannsynlig hurtighet og kjempemessig aksjonsradius skulpe komme flyvende, vil ikke forstumme og fant ny næring med meldingen om at USA hadde satt i tjeneste et høidefly, „Boeing-Stratoliner". Hvorledes forholder dette sig? Vår medarbeider gir her en nøktern redegjørelse for hva vi virkelig vet om stratosfæren — og for hvor langt vi for øieblikket er kommet med hensyn til stratosfæreflyvningen

Det oendelige osean over våre hoder og på hvis bunn vi vandrer omkring som kreps på havets bunn, det evig urolige, skiftende lufthav er stadig terra incognita, ukjent område for oss. Når det med stolthet blir påstått at menneskeheten i det 20. århundre definitivt har erobret den tredje dimensjon, så er det en temmelig ubeskjeden fordring som går langt ut over kjensgjerningene. Like i jordens nærhet formår vi å tumle oss litt, men ellers er hele atmosfæren en kjempestor hvit flekk på vår vitens landkart hvor man bare har foretatt enkelte sonderinger, nålestikk inn i det ukjente.

Det er intet under. Dersom luften kunde trykkes like lite sammen som vannet, vilde den fra jorden og op i høiden alltid ha den samme tetthet, vilde danne bare et ganske smalt dekke på ca. 9 kilometers høide omkring jorden. Fjellbestigning og høidetokt vilde da ikke være noe problem, vi kunde med letthet stige op til kanten av atmosfæren og kanskje endog deroppe hoppe op litt som delfiner op av vannet. Men luft er gassart, ved avtagende trykk utvider den sig stadig alltid i høiden. 10 kilometer over jorden er lufttettheten allerede tatt av til det halve, og i stadig stigende fortynning rekker atmosfærens sarte slør flere tusen kilometer i høiden for derefter uten skarp grense å fortape sig i verdensrummet.

Den nettop nevnte 10 kilometergrense danner, som man vet en viktig skillelinje i vårt lufthav. Ditop rekker „troposfæren", den sone hvor livlig op- og nedstigende luftstrømninger stadig blander luftmassene og hvirvler dem om hverandre. Skyer tårner sig op og forsvinner igjen, vanndamp svever i høiden og faller tilbake som regn eller hagl, tordenvær utlader sine veldige energier, hvirvelstormer og skypumper ryster ordenen i luften. Kort sagt, været, slik som vi kjenner det, har sitt sete i troposfæren. Ved dens øvre grense svever cirrusskyenes sarte isslør, og høiere oppe endrer bildet sig radikalt: vi trer inn i stratosfæren.

Inngang i stratosfæren

Siden Piccards dristige fremstøt med sin ballong til 16 kilometers høide er stratosfæren gjenstand for betraktelig opmerksomhet fra offentlighetens side, tidligere var den område for stille vitenskapelig arbeide. Man hadde med registreringsballonger fastslått at lufttemperaturen til å begynne med stadig avtok med høiden, til ca. 50—60 grader under null. Fra en viss grense forble imidlertid temperaturen derpå konstant og sank ikke ytterligere, hva man egentlig skulde vente. Denne grense betegner inngangen i stratosfæren. Den ligger ved polene i ca. 9 kilometers, over Ekvator i 16 kilometers høide. Over Ekvator ble på grunn av den større høide også målt de laveste lufttemperaturer — 87 grader under null.

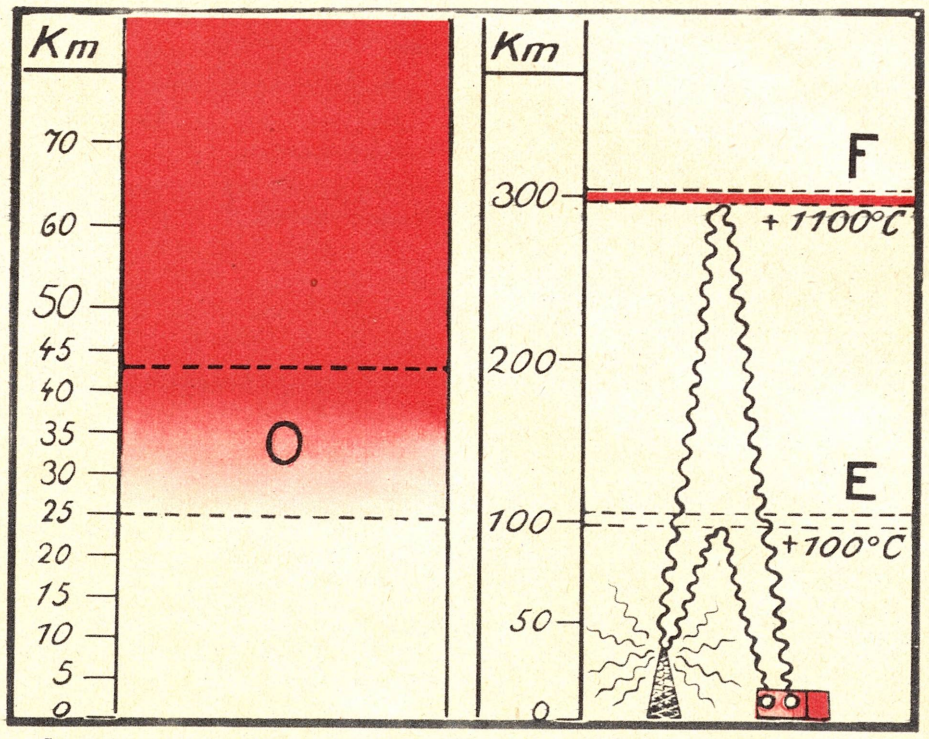
Man trodde her å ha støtt på en virkelig fredelig sone, unndradd alle uværsdannelser, hvor gassene som luften består av — surstoff, kvelstoff, vannstoff, helium — skulde lagre sig efter sin ulike vekt i skarpt adskilte lag som lagene i en løk, derfor navnet stratosfære (av stratos=lag). Skinnet var imidlertid bedragersk. Forskningen i de siste år har brakt stadig nye bevis for det sterkeste fysikalske liv i den formentlige fredssone. Helt i en høide av 1000 kilometer nedover endog til 80 kilometer driver nordlysene sin farveprektige virksomhet når de av solen utsendte elektronestråler kommer inn i atmosfæren. Spektroskopiske undersøkelser viste at surstoff og kvelstoff er ansvarlige for polarlyset. Den fra begynnelsen av krevede adskillelse kan der altså inntil høider av 1000 kilometer ikke være tale om!

Moder Jords solbadkrem

Temmelig tett over jorden, i høidene mellem 10 og 40 kilometer, som ennå er tilgjengelige for registreringsballongen, inneholder luften en betraktelig mengde ozon. Heldigvis — for ozonlaget absorberer de kortbølgede, ultrafiolette stråler av sollyset og skåner oss på denne måte for disses skadelige fotokjemiske innflytelse. Ozonlaget er vår moder Jords solbadkrem, og overfor denne fordel veier en ubehagelig bivirkning neppe meget — ozon angriper gummi og påskynder således ødeleggelsen av alle ballonger som sendes op i høiden! Kanskje var det også i sin tid grunnen til de russiske stratosfæreflyveres nedstyrtning.

Våre vitenskapelige sendebud, registreringsballongene, er ikke nådd høiere op enn 40 kilometer. Men i de siste år har man allikevel opdaget en rekke fenomener som forekommer usynlig og i meget større høide: de luftelektriske foreteelser i „ionosfæren" Radioamatører opdaget som de første den overraskende rekkevidde av korte elektriske bølger som med ganske små energier slår bro over oseanet. Fortjenesten herfor har et elektrisk ledende „ionisert" luftlag i ca. 100 kilometers høide, Heaviside-laget der som et speil kaster tilbake til jorden de bølger som stråler ut i rummet.

Siden den tid har man gjennem elektriske ekkoloddinger grundig utforsket ionosfærens struktur og egenskaper. Foruten Heaviside-laget eksisterer der ennå et annet ledende lag, hvis høide varierer efter dagstiden og ligger mellem 200—300 kilometer. Av egenskapene hos de reflekterte elektriske signaler kan man beregne luftens tetthet og temperatur i denne høide og har fått forbausende resultater. I hundre kilometers høide er der allerede 100 graders varme og i 300 kilometers høide stiger temperaturen endog til 1100 grader — høiere enn smeltetemperaturen for mange metaller!

Stratosfærens og ionosfærens fenomener. *Til venstre: Fra 20 til 40 kilometers høide strekker sig et ozonlag (O) som absorberer de kortbølgede ultrafiolette solstråler og således skåner oss for deres skadelige virkninger-solbrenthet og sneblindhet! Til høire: Ionosfæren inneholder to elektrisk ledende luftlag — E- og F-laget — som kaster korte elektriske bølger tilbake til jorden. Denne refleksjonsevne er kjent av enhver radio-amatør — den bevirker de korte radiobølgers forbausende rekkevidde. Vitenskapsmannen måler ved hjelp av dem gjennem kortbølgesignaler, som utstråles opover, høide og temperatur i de ledende lag.* Tegning: Diederich

Nå, dette høres mer avskrekkende enn det er. De varmemengder som virkelig forekommer der er meget små som følge av den ringe lufttetthet. Derfor behøver denne fare foreløpig ikke å avskrekke oss fra stratosfæreflyvningen. Der er mer presserende problemer hvis løsning man arbeider med på alle steder, men som man dog ennå ikke har mestret. Det som stadig lokker flyteknikeren til stratosfæren — nemlig den minimale lufttetthet — det betyr også samtidig den største vanskelighet. Med den samme motorkapasitet kunde man allerede i 10 kilometers høide fly dobbelt så hurtig som nede ved jorden, altså tilbakelegge den dobbelte strekning med det samme bensinforbruk — den tynne luft yter nettop mindre motstand. Men til gjengjeld lider menneske og motor av ändenød, av surstoffmangel.

En moderne motor er forbausende sulten efter luft, den forbruker 50 000 liter luft i minuttet for å forbrenne bensinen. I høiden blir lufttrykket så minimalt at sylindrene med sitt hurtige arbeidstempo ikke mer kan fylle sig tilstrekkelig med luft — motorkapasiteten avtar hurtig. Teknikken er her kommet til hjelp. Med en blåsebelg som enten blir drevet av selve motoren eller — i prinsippet gunstigere — av dennes ekshaustgass, kan man fortette luften til den nødvendige grad og på denne måte opretholde den riktige fylling av sylindrene. De tidligere meget ubehagelige forgasservanskeligheter er blitt overvunnet efterat man har lært å sprøite bensinen direkte inn i sylinderen med en pumpe. Og de moderne stillbare luftpropeller lar sig også uten videre tilpasse hurtigflyvningen i stratosfæren.

Stratosfærepsykose

Således består der egentlig ingen uovervinnelige vanskeligheter mer, hvis det ikke var for det svake menneske! Allerede i 4—5 kilometers høide gjør mangelen på surstoff sig særlig merkbar. Lenge før virkelig åndenød inntrer, avtar de fysiske og åndelige evner, hallusinasjoner narrer flyveren, enhver beslutningsevne forsvinner. En forsøksflyver som i lengere tid hadde fløiet i 10 kilometers høide, forteller hvor nær han var blitt offer for denne „stratosfære-psykose". Ved nedstigningen måtte der flyves gjennem et tett, 10 kilometer høit sammenhengende skydekke — på dagen for prøvetoktet var

all normal flytrafikk blitt innstilt på grunn av dårlig vær! Flyføreren forsøkte å peile sig frem til sin flypass men misforsto fullstendig de gammelvante signaler. Han trodde at han fløi mot senderen, men fjernet sig i virkeligheten og fløi over kysten 200 kilometer ut over det åpne hav før han opdaget feiltagelsen! Med de siste dråper bensin lyktes det ham å foreta en nødlanding på den reddende strandbredd.

Også ved tilstrekkelig surstoffinnånding er det altså nødvendig å være forsiktig, og der fins egentlig bare en utvei. Man må utstyre flyet med en trykk-kabin hvor de samme lufttrykkbetingelser er til stede som på jorden. Man tar ganske enkelt jordklimaet med op i høiden! Så innlysende denne fremgangsmåte synes, like så ubehagelige er de tekniske detaljproblemer som her frembyr sig. Inntil nå er man ennå ikke kommet ut over forsøksstadiet.

Allikevel har toktene inntil nå allerede vist at vi hittil har visst overmåte lite om stratosfæren. Den ubehagelige turbulens faller bort, det er riktig. Allerede over 6 kilometers høide er luften, bortsett fra enkelte områder med dårlig vær, ikke lenger så lunefull. Men i stedet for dette optrådte der uventet skarpe horisontale vinder — overorkaner med nesten 300 kilometers hurtighet som nesten aldri forekommer ved jordens overflate. De vitenskapelige ballongopsendelser ble jo nesten alltid foretatt i typisk godværssituasjoner, og de har også vært altfor sjeldne til å kunne levere et nøiaktig bilde. Først flyteknikken vil virkelig erobre dette ukjente lufthav og dermed også utfylle den hvite flekken på vår vitens landkart.

Fortsatt fra side 30

Kirsebærhaugen

Paul Oster i midten førte de to på kryss og tvers, så Lene skulde få tid til å finne veien hjem. Han visste at hun ikke var redd for å gå alene. Ved en grøftekant, hvor en liten dal svingte av, rev han sig plutselig løs og forsvant i natten med en munter latter.

Lene hadde skyndtet sig hjem, såsnart mennenes skritt hadde fjernet sig. Hun hørte sin far komme hjem meget senere og tilbrakte natten temmelig engstelig og søvnløs.

Men morgensolen skinte muntert, og Aloys kom ikke med et ord inn på det som var hendt. Lene kunde imidlertid heller ikke spørre! Efter frokost gikk Aloys vekk og kom tilbake omtrent en time efter. Like efter kom Kasper, markvokteren. Mennene gikk inn i dagligstuen. Lene lyttet ved den andre døren, som var sperret med et skap.

„Oprettholder De anmeldelsen mot Paul Oster?" spurte Kasper i embeds tone.

„Ha, det er klart!" ropte Aloys.

„Paul Oster sier, han har ikke stjålet noen kirsebær."

„Hva gjorde han da oppe i treet? Så på stjernene?"

„Det har han betrodd mig som „embedshemmelighet." Han håper at du tar tilbake anmeldelsen, så han ikke behøver si det offentlig."

„Det må jo ha foregått noe vidunderlig deroppe", spottet Aloys.

„Sannsynligvis", lo Kasper. „Jeg vil bare fortelle dig så meget at hvis du oprettholder anmeldelsen, må Lene også forklare sig."

Således dro de tre mot landsbyen. Aloys og herr Køngeler merket slett ikke at de gikk som et omtåket trekløver
Tegninger: Wilhelm Plünnecke

„For en frekkhet!"

En stol falt i gulvet. Lene fløi ut i kjøkkenet og låste sig inne. Like efter skrek Aloys op og rev og slet i døren, så låsen gikk i stykker.

„Jeg må spørre dig om noe, Lene!"

Da tørret hun sig med et fort tak over øinene og sa modig: „Jeg var oppe i treet med Paul, og det vilde ikke ha betydd noe, hvis du ikke hadde forbudt d e t, som allikevel må være slik, far. Jeg vil ha Paul, og du sier jeg får ikke lov, fordi du har noe imot ham. Ja, og jeg var sammen med ham hele aftenen, og iforgårs, og før det hver eneste dag, og i dag, i morgen, i overmorgen . . ."

„Fint, Lene", sa Kasper.

„Ut!" skrek Aloys.

„De oprettholder altså anmeldelsen?"

„Esel! Nei!"

„Det blir først skam, fordi vi må være sammen i all hemmelighet!" ropte Lene og begynte å gråte.

Kasper fjernet sig, men kom tilbake enda en gang. „Av mig skal ingen få høre noe", trøstet han.

Aloys sto foran kjøkkenovnen. Han begynte å legge på ved og skyve grytene på plass. Og så sa han: „Ja, så ta ham da, Lene. Når du absolutt vil styrte dig ut i ulykken."

Lene smilte. Hennes runde, friske ansikt lyste av tross og lykksalighet.

„Nå?" sa Aloys. Han strøk henne over det tilbakestrøkne, men allikevel litt bustete hår, og sluttet så med et tenksomt lys i øinene: „Forresten, jeg vet jo at dere — selv om dere ikke nettop må gjøre det hemmelig lenger — kommer til å søke hemmeligheten på kirsebærhaugen igjen. — Men først blir kirsebærene plukket!" føiet han barsk til, „og Paul Oster skal hjelpe til uten daglønn, hvis han vil bli min svigersønn!"

Fortsatt fra side 8

Det store ørkenslag

Imorgen vil jeg ennå en gang kjøre sydover og besiktige briterpansernes virkelige „parkeringsplass". Der vil jeg også få vite enkeltheter om hvordan general Rommel slo til og hvordan Tommien brøt sammen under dette slag.

Vi hadde i disse hårde dagene ikke hatt tid til å gjøre oss op noen tanker om hvorledes det mon var gått dem fra fort Capuzzo eller fra Sollum eller fra andre stillinger i ørkenen. Vi hadde fullt op å gjøre dag og natt. Nå først blir vi klar over at vår seige uholdenhet har bidradd vesentlig til avgjørelsen i denne veldige kamp. I de siste 75 timer har her hver tysk og italiensk soldat prestert mere enn man med de største fordringer hadde kunnet vente.

Når vi engang atter . . .

19. juni

Igår natt var jeg sovnet inn over dagboken min. Søvnen har gjort underverker. Nå er man atter menneske.

Nye ammunisjonsforsyninger er kommet. Skjønt vi ennå ikke var „utsolgt", så gir det dog følelsen av overlegen kraft å se disse kjempestabler av allslags ammunisjon.

Noen lastebiler har brakt ekstraforpleining. Neppe var lyden av det siste skudd dødd hen, så kom feltposten. Noen sekker med brev og til hver mann et eksemplar av feltavisen vår: „Oasen" Mennene har tatt for sig sine våpen, instrumenter og utrustning. Over alt blir det pusset, reparert, alt blir atter gjort i stand til høieste innsatsberedskap.

Av samtaler med kamerater som har kjempet med i dette slag på andre avsnitt fremkommer det nå et omfattende bilde av britenes hensikter og det kjempemessige nederlag de herunder oplevde.

Hadde de tidligere angrep fra britene på våre stillinger nesten helt igjennem bare karakteren av forstyrrelsesmanøvrer, så viste denne gang opbudet av mennesker og materiell og fremstøtretningen et rent offensivt preg.

I de tidige morgentimer den 15. juni rykket britene frem med overlegne styrker. Angrepet foregikk i to retninger. I nord skulde der ved samtidige angrep på vår stilling ved Halfaya-passet og på Fort Capuzzo foregå et gjennembrudd mellem disse to punkter som ble holdt av tyske og italienske tropper. Men tyngdepunktet med innsats av flere panserbrigader synes å være lagt av britene sydvest over i retning av Bir Sceferzen og Sidi Omàr.

Efter hva der fremgår av fangers utsagn rykket den 4. indiske divisjon fremover kystveien langs Sollum-golfen. Den besto av XI. og XXII. panserbrigade, panserregiment 4 og artilleriregiment 31. På den andre fløien angrep 7. panserdivisjon med IV. og VII. panserbrigade. Ytterligere fem regimenter lå i reserve.

Vi i Halfaya-passet måtte tre dager igjennem opholde og forsvare oss mot angrepet av langt overlegne styrker. I flere bølger forsøkte Tommien og hans hjelpefolk atter og atter å bite sig frem til våre stillinger. Dag og natt feide våre granater og maskingeværbånd mot angriperen. Pauser inntrådte bare når vi lot fienden komme noe nærmere for å få den bedre inn i den konsentrerte ild fra alle våpen. Tre dager igjennem hvislet, freste og pep det gjennem den hete luft. Så drønnet atter tyske kampfly hen over våre stillinger for i dristige angrep å spre fordervelse i britenes rekker. Når de grå fuglene jaget hen over oss, visste vi at vi ikke var forlatt. Med nakne overkropper sto våre menn, badet i sved, ved sine kanoner.

Da vi atter møtte et skarpt fremstøt fra britene, begynte motorenes sang over oss. Tyske og italienske jagerfly hadde kastet sig mot tallmessig overlegne britiske fly. Vi hadde ikke tid til å se på skuespillet. Først når en Bristol-Blenheim eller en Hurrican falt ned foran stillingen vår med en svart røkhale efter sig, visste vi at dansen over oss ennå ikke var slutt. 17 ganger talte vi på én dag eksplosjoner fra nedskutte britiske fly. Trangen til å spise eller sove disse dagene var forsvunnet. Tørsten plaget oss, men man glemte endog også å drikke. Det ble ikke snakket. De vante håndgrep blev gjort taust og overveiet.

Mens vi således forhindret gjennembruddsforsøket mot Sollum, forpurret vi, efter hva der nu er fastslått, samtidig den av de fiendtlige troppene planlagte forening av denne divisjon med den 7. panserdivisjon i syd. Den IV. britiske panserbrigade støtte frem over Bir el Chregàt, Bir Sidi Suleiman og Gabr Bu Fàres i retning av Fort Capuzzo til den egyptiske vestgrense. VII. panserbrigade, som gikk frem mot Sidi Omàr, støtte på det sterke tysk-italienske forsvar og kunde ikke realisere sin plan om over Sidi Omàr i sydvestlig retning å støte igjennem til Fort Capuzzo og Sollum.

Den 16. juni kastet britene nye styrker inn på fløien som opererte i syd, for ved en omklamring av Halfaya-passet å avgjøre slaget til fordel for sig. Da faren for oss ved Halfaya virkelig var meget stor, lot general Rommel tysk-italienske enheter støte inn i de fremtrengende briter. Disse kastet Tommien tilbake, trengte ham bort fra sin angrepsretning og gjenoprettet atter om kvelden den 16. juni forbindelsen med oss i ryggen. Dermed var vi avlastet og kunde med alle styrker sette oss til motforsvar mot de videre angrepsforsøk fra den indiske divisjon fra øst.

De tysk-italienske troppers motangrep og den kjensgjerning at det ikke lyktes britene å innta vår pass-stilling, hadde stoppet fiendens angrep. Briten var fra angriper blitt til forsvarer. Men heller ikke i de nyerobrede områder holdt han sig lenge på slagets tredje dag. Vi drev en kile inn mellem 7. panserdivisjons to brigader. Samtidig ble det ført et kraftig støt mot de britiske enheter av den VII. panserbrigade som sto på den ytterste fløi mellem Sidi Omàr og Bir Sceferzen Den IV. panserbrigade ble innesluttet i området ved Capuzzo og var snart tvunget til å forandre sitt angrep, som til å begynne

Fortsettes side 46

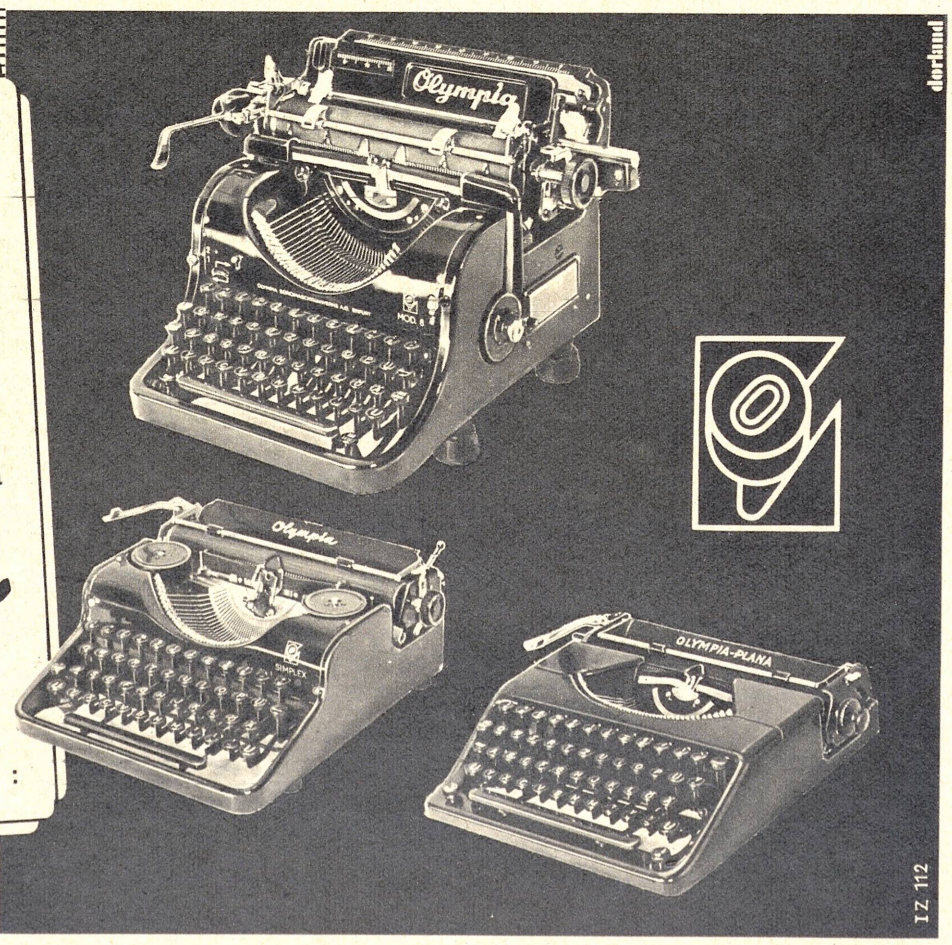
Til ethvert formål

har OLYMPIA-fabrikken den passende skrivemaskin. Til kontorbruk den pålitelige OLYMPIA 8, med dens mange fordeler, desimaltabulator og forskjellige vognbredder. Av transportable modeller fremstilles PLANA, den første tyske flate skrivemaskin, dessuten ELITE, PROGRESS og SIMPLEX. For alle disse maskiners kvalitet, uansett utførelse og pris, garanterer det felles navn

Olympia

OLYMPIA skrivemaskiner er fremstillet av Olympia Büromaschinenwerke AG. Erfurt

Generalagentur for Norge:

G. A. GJESSING & Co. A/S., OSLO

Olympia salgssteder i Amsterdam, Belgrad, Budapest, Bukarest, København, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb. Olympia agenturer i alle verdens storbyer.

„Signal" fortsetter undervisningen: Ti minutter om strategi. Den tredje leksjon:

Tilintetgjørelse! Eller: Ideen fra Cannae

I denne artikelrekke løste „Signal" de syv segl fra strategiens angivelig hemmelige bok og forklarer de vesentlige grunnlag for den store kunst. I de hittil offentliggjorte artikler ble først forklart forskjellen mellem angelsaksisk og tysk krigsopfatning, og derpå ble der gitt forklaring om flankestøtet, som den tyske feltmarsjal, grev von Schlieffen, har kalt det „vesentlige innhold i hele krigshistorien." (Se „Signal" nr. 15 og 16)

Feltherrekunsten er foreningen av vilje og tanke. Riktignok kan skjebnen tilintetgjøre hvert menneskeverk og krysse enhver stor plan, men selv også i undergangen viser den store sak sig virkelig stor. Den kartagiske feltherres liv endte i frivillig valgt undergang, han tok gift i Libyssa ved Marmara-havet for å unngå forsmedelsen ved å komme i romersk fangenskap. Den store plan om å knuse det romerske verdensrike var ikke lykkes som følge av det kartagiske kjøpmannspartis smålighet, men Hannibal hadde allikevel med sin viljekraft og sin skarpe tanke rystet kjemperiket i dets grunnvoller. Romernes grumme hat mot deres største fiende vedvarte utover feltherrens død. Først efter fire århundre ble der reist motstanderen et verdig gravmæle.

Hannibal hadde vist middelhavsverdenen hvorledes man overfor massens makt, som Rom legemliggjorde, kan sette ideens makt. Han hadde flere ganger slått romerne tilintetgjørende og allikevel var han hver gang svakere enn fienden. Hans mesterstykke var slaget ved Cannae år 216 f. Kr. Med 50.000 mann slo Hannibal den gang 79.000 romere. 48.000 romerske legionærer ble i dette tilintetgjørelsesslag drept på den apuliske slette. To romerske feltherrer, Emilius Paulus og Servilius, var falt. Resten av den romerske hær omkom under flukten eller spredtes for alle vinde. Hannibal betalte den fullstendige tilintetgjørelse av den romerske hær med 6000 egne falne.

Feltherren som åndelig makt

Hannibal og slaget ved Cannae har stadig beskjeftiget de senere slekter fordi hver enkelt instinktivt følte at denne feltherre var mere enn et alminnelig menneske, han var en åndelig makt.

Da Hannibal kom på den tanke å gå mot det romerske verdensrike, forberedte han sig på denne kamp med alle tenkelige midler. Han skaffet sig de nøieste geografiske og politiske kunnskaper, han tok noen greske lærde i sin tjeneste som han satte til å utforske Aleksanders og Pyrrhus' krigskunst. Selv øvet han sig i alle soldaterlivets kropslige og åndelige disipliner. Han var allerede i sin ungdom kjent som en av de beste rytteranførere. Hannibal hadde den store gave å kunne rive folk med sig med sin tale, hvilket man finner hos mange feltherrer. Han kunde foran slaget gjennem tennende taler hensette sine tropper i den høieste anspenning av begeistring. Under slaget var han den virksomste av alle, han kretset om sine soldater som fårehunden om hjorden. Overalt der hvor kampen var svak, kastet han sig hensynsløst i bresjen.

Denne manns genialitet kommer til uttrykk i den erkjennelse som er den dypeste hemmelighet i hans suksess. Denne erkjennelse går ut på følgende: I slaget vil den seire, som det lykkes å overvinne sitt instinkt! Instinktmessig rotter menneskene sig sammen i faren, dette instinkt fører til en kampmåte som vi i krigskunstens historie mest møter i de såkalte folkehærer. De franske revolusjonshærer fulgte instinktet likesom de romerske legionærer og deltagerne i den amerikanske borgerkrig. De kjempet helst i tette hoper.

Hannibal ekserserte sine tropper prinsipielt annerledes. Han tvang dem til å kjempe i tynne, lange kjeder. Han lærte dem å beherske slagmarken ved at de var i stadig bevegelse. Han visste at et godt utdannet kavaleri lettest var i stand til å omringe de store, tett sammenpakkede romerske kolonner.

Napoleon kritiserer Hannibal

De romerske soldater var den gang ennå ikke leiede soldater. De gikk inn i kampen i tre store grupper, som de stillet op bak hverandre efter alderen. Forrest kjempet kompaniene med de yngste, der efter kom mennene av mellemalderen og tilslutt de såkalte triarier, de eldste vernepliktige. Denne romerske måte å gå til kamp på bak hverandre ga en dyp slagordning, som adskilte sig prinsipielt fra den greske falanks, den lange, tynne slaglinje. Hannibal gjenoplivet altså den greske krigskunst. Fra Alexander og Pyrrhus lærte han falanksens kunst, fra Epaminondas det godt ekserserte kavalleri. Epaminondas hadde vært flankestøtets mester. Hannibal opfant en ny taktikk med omklamring på begge sider, den fullkomne innkretsning av fienden. Denne taktikk var tilpasset romernes dype slagordning. En dyp kolonne er ikke så lett å rokke ved et støt bare på den ene flanke som falanksen. Man rammer den best fra begge sider og må dertil komme i ryggen på den. Romerne var i oldtiden kjent for sin kjølige forstand. Hvorfor har da ikke deres generaler funnet en taktisk motgift mot Hannibal? Hvorfor tillot de omklamringen? Napoleon gir svaret. Også han kjempet fortrinsvis i dyp kolonne. Hans læresetning lød: „Den svakere tør ikke omgå begge flanker samtidig." Akkurat slik tenkte også de romerske generaler. Den anripende, dype kolonne hadde en uhyre kraft fordi den ble drevet frem av de bakre soldater. Satte motstanderen en svakere front mot denne lavinelignende kraft, så løp han faren for å se sin front revet op. Intet fryktet en hærfører den gang så meget som fiendens kile i sin egen front.

Men fordi bare få mennesker kan tenke ut over sig selv, forleder denne forutsetning dem til å anta at motstanderen tenker akkurat som dem.

Romerne: Hannibal må ut i havet

Fra sine speidere visste romerne dessuten hvor svak Hannibal var tallmessig sett. De trodde derfor de gjorde det best dersom de gjorde sin egen front ennå dypere enn den vanlig var. Den romerske hær kjempet normalt på en frontbredde av ca. 4000 mann og i 18 rekker. For trygt å kunne møte den fryktede Hannibal, forkortet den romerske øverstbefalende ved Cannae sin frontbredde til 1600 mann og stillet op 36 rekker bak hverandre. For å være beskyttet mot alle muligheter, fordelte han sine 6000 ryttere i like sterke halvdeler på begge flanker. Foran fronten av de 55.000 tungt bevæpnede stillet han 8000 lettbevæpnede, som skulde

Cannae, **Oldtidens klassiske omringningsslag (216 f. K.):** *Rødt: kartagere, sort: romere, enkle firkanter fotfolk, mønstrede firkanter: rytteri. Romerne er overlegne i antall og i en tilsynelatende gunstig posisjon, de kjemper med ansiktet mot havet og vil kaste katagerne ut i havet. 50.000 kartagere sto mot 79.000 romere. Hannibal stiller sine mindre gode soldateri i fronten og sine garder bak rytteriet. Romerne trenger voldsomt fremover, den kartagiske front viker tilbake. I mellemtiden angriper det overlegne kartagiske rytteri i pilretningen, kaster høire fløis romerske ryttere, rir om i ryggen på romerne, tilintetgjør venstre fløis ryttert og går først da i ryggen på det romerske fotfolk. Det romerske angrep stopper op, de kartagiske garder skyver sig som en slå til høire og til venstre foran de romerske flanker. Romerne er fortapte*

innlede kampen, og beholdt 2600 tungtbevæpnede og 7400 lettbevæpnede i reserve. Hannibal disponerte bare over 32.000 tungtbevæpnede, 8000 lettbevæpnede og 10.000 ryttere. Bare med hensyn til kavaleriets styrke var han altså romerne overlegen.

Romerne var opmarsjert tidligere enn Hannibal og kunde derfor velge den bedre posisjon. De trådte an i rimelig avstand med ansiktet mot havet, og Hannibal kunde ikke annet, han måtte ta opstilling med ryggen mot havet på den stripe land romerne hadde overlatt ham. Romernes hensikt var med en veldig fart å kaste ham og hans hær i havet.

Hannibal grupperte sine tropper efter Epaminondas' læresetning: „Slaget vinner den som har overmakten på det avgjørende sted!" Efter hans overlegninger var dette sted det romerske rytteris høire eller venstre flanke. Ut fra geografiske grunner, som vi vil få høre om, valgte han den høire romerske flanke. Han disponerte over lett og tungt rytteri. På sin egen ytterste høire fløi stillet han derfor op de lette numidiske ryttere, men største delen av det tunge kartagiske kavaleri satte han inn på sin venstre fløi. Disse spesielt ekserserte ryttere sto under kommando av Hasdrubal, oltidens berømte rytteranfører. Mellem de to rytterflanker stillet Hannibal op den egentlige front og begikk derved, riktignok i følge de romerske speideres utsagn, en kapital feil. Han lot fronten, som skulde opfange og utholde det romerske støt, dannes av sine 20.000 iberese og galliere, bare måtelig utdannede hjelpetropper, som bare først for kort tid siden var hisset op til kamp mot de romerske herskere og optatt i hans hær. Han stillet dem op i 12 rekker. Hans 8000 lettbevæpnede sto som hos romerne foran den egentlige front. Men Hannibals garder derimot, hans kjernetropper, 12.000 tungtbevæpnede kartagere, delte han i to avdelinger og førte dem over på frontens ytterste fløier. De tok opstilling bak rytteriet. Da de romerske speidere brakte også denne nyhet, var det klart for den romerske øverstbefalende at Hannibal hadde mistet motet og vilde holde sine kjernetropper utenfor slaget.

Begynnelsen til enden

Jublende åpnet romerne under så gunstige varsler kampen og styrtet sig sin undergang i møte. Allerede i de første minutter tilføier Hasdrubal med sitt bedre utdannede og tallmessig overlegne kavaleri, de romerske ryttere på høire fløi den skjebne som romerne hadde tiltenkt hele Hannibals hær. Forbi bak den høire romerske fløi strømmer Aufidus. Mot denne elv trenger Hasdrubal det romerske kavaleri og avskjærer dem på denne måte retretten. Hva han ikke slår ned, kaster han ut i elven. Efter denne første delvise suksess vender Hasdrubal sig ikke f. eks. mot ryggen av den romerske hær, hvilket mange i hans sted vilde ha gjort, men han følger Hannibals nøiaktige ordre og rir langs romernes hele bakre front og faller i ryggen på den venstre fløis romerske rytteri som i mellemtiden befinner sig i skjermydsel med det numidiske rytteri.

I mellemtiden går det romerske infanteri med veldig fart fremover. Hannibal har gitt sine iberiere og galliere ordre til å kjempe elastisk. På grunn av sin dårligere bevæpning vilde de kartagiske hjelpetropper heller ikke ha vært i stand til å parere det romerske fremstøt. De går altså skrittvis tilbake. I mellemtiden marsjerer den kartagiske gardes 12.000 mann, om hvilke romerne mente at de skulde skånes, fremover uten til å begynne med å komme i berøring med fienden. De marsjerer forbi spissene til de to romerske flanker som om slaget slett ikke angikk dem. De kan utføre disse operasjoner rent manøvermessig, for der er ikke lenger på den romerske hærs to fløier noe kavalleri. Hasdrubal har i mellemtiden også revet op det romerske rytteris venstre fløi. Forenet med de numidiske ryttere har han snudd og er nå galoppert inn i ryggen på den romerske hær. Piler, kastespyd og slyngekuler suser i ryggen på triariene. De vender om og forsøker å løpe storm mot de kartagiske ryttere. På samme tid har det romerske infanteris to flanker merket hva der truer dem fra de marsjerende kartagiske garder. De to romerske flankers manipler vender sig nå mot de fiendtlige garder.

Men det er for sent

Også de svinger nå inn mot de romerske flanker. Det romerske angrep er stoppet op. Hannibal gir iberierne og gallierne signalet til motangrep. Romerne ser sig innesluttet på alle fire sider. Alle forsøk på å bryte ut er forgjeves. Der er intet annet tilbake for dem enn døden. Om kvelden denne dag er der på den apuliske slette ennå bare 3000 levende romerske soldater. Sitt liv kan de takke den vemmelse mot mere blodsutgytelse som efter seiren får Hannibals tropper til å gyse.

Å fortelle hvorfor Hannibal efter tilintetgjørelsen av den romerske hær ikke har marsjert mot Rom og hvorledes han, den uovervinnelige endelig gikk til grunne, er en annen historie.

Leuktra og Cannae er derfor Oldtidens to ansporende slag fordi vilje og tanke der fremtvang den tilintetgjørende seier. Ved Leuktra var seierherren like så sterk som den tapende, men Epaminondas hadde beseiret en hær som ble betraktet som uovervinnelig. Ved Cannae hadde den svakere beseiret den sterkere. Karakteristisk for begge seierherrer var de samme egenskaper, den større sjelelige og åndelige forberedelse, den bedre utdannede kjernetropp og det bedre kavaleri.

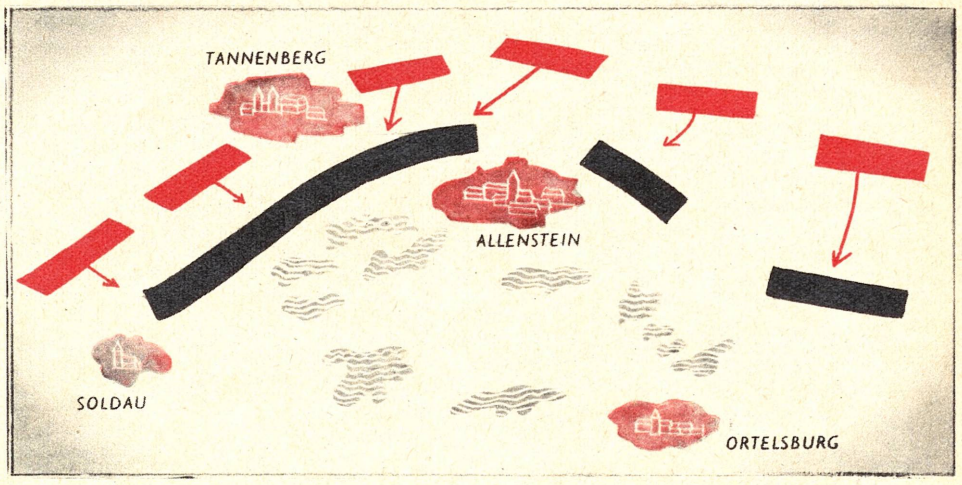
Det er en tysk fortjeneste atter å ha gravd Leuktra og Cannae ut av årtusenernes støv. I begge tilfelle skapte nødvendigheten fortjenesten. Fredrik den Store som gjenopdaget Epaminondas' flankestøt, den såkalte „skrå slagordning", kjempet mot en ennå større overmakt enn Hannibal, og den tyske generalfeltmarsjal grev Schlieffen, som i 1909 rekonstruerte slaget ved Cannae, gjorde det ut fra bekymringen for at Tyskland i en kommende krig vilde måtte kjempe på mange fronter mot tallmessig overlegne motstandere.

Her begynner den „tyske skole"

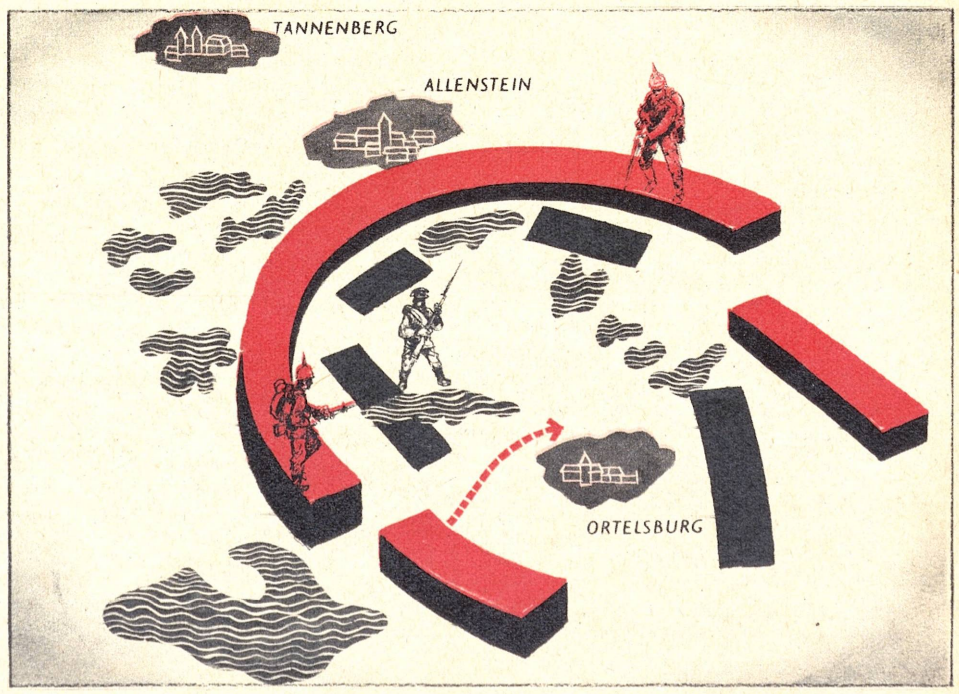
Generalfeltmarsjalen og sjefen for generalstaben klargjorde derfor for de tyske offiserer ved hjelp av et tydelig og lysende eksempel ideen om den

Sedan. **Napoleon IIIs endeligt.** *Sort: Franskmenn, rødt: Prøissere. „Det største en feltherre kan utføre er å forene adskilte hærdeler på slagmarken." Dette ord av den tyske generalfeltmarsjal von Moltke, seierherren ved Sedan (1. september 1870) er ledemotivet i det største omklamringsslag i det nittende århundre. Allerede før slagets begynnelse sto de tyske tropper nord, vest og syd for festningen, mens den tyske hovedstyrke var samlet i øst ved Givonne. Slaget begynte i grålysningen og varte 12 timer. Fra sydøst trengte tyskerne franskmennene inn i Sedan. To gjennembruddsforsøk av franskmennene strandet. Det tyske kavalleri forpurret enhver mulighet for å bryte ut mot nordvest eller sydvest. Hele den franske arme måtte kapitulere. Franske tap: 121.000 mann (derav 104.000 fanger) 2830 offiserer, 39 generaler. Tyske tap: 2832 mann, 190 offiserer. Franskmennenes keiser overga sin kårde*

Tannenberg. **Det eneste tilintetgjørelsesslag under verdenskrigen.** *Rødt: tyskerne. Startposisjon 23. august 1914. To feltherrer fylt av Cannae-tanker, Ludendorff og Hindenburg, griper inn kampene da de tyske tropper begynner å vike. Hindenburg ga ordre til helomvending og motangrep. Dermed begynner omklamringsslaget som ender med den tyske seier. (I midten ovenfor: Allenstein, til venstre ovenfor Tannenberg, nedenfor til høire Ortelsburg)*

Sluttposisjon: 31. august 1914. *Hindenburg og hans stabssjef Ludendorff har hopet sammen alle disponible tropper, som har befunnet sig i nord og vest, på det avgjørende punkt i nærheten av Tannenberg. Det har tatt dager å forene dem. I sentrum av den tyske omklamring ligger nå Ortelsburg. Den sydvestlige tyske armé støter frem over Ortelsburg og forhindrer forbindelsen mellem de sydlige russiske arméer og de nordlige hærgrupper. Den sydøstlige tyske armé rykker likeledes mot Ortelsburg. Fra nordvest skyver den tyske klamme sig stadig tettere om russerne. 100.000 russere blir tatt til fange, den russiske øverstkommanderende begår selvmord*

svakeres tilintetgjørelse av den sterkere. „Cannae" og „Leuktra" er de to utgangspunkter for den tyske skole. Gneisenau og Blücher, Moltke og Ludendorff og Hindenburg har i denne skoles ånd — skolen er jo åndelig talt grunnlagt av Fredrik den Store — vunnet det 19. århundres og verdenskrigens største tilintetgjørelsesslag, Belle-Alliance (1815), Königgrätz (1866), Sedan (1870) og Tannenberg 1914. Efter det tyske nederlag i 1918 kunde man nok berøve tyskerne våpnene, men ikke viljen og tankene. I den ørsmå hundretusenmannshær i efterkrigstiden levde viljen og kunnskapen om tilintetgjørelsen like så sterkt som før, Den ble en umistelig tysk eiendom. Gjennem mørket i tiden efter nederlaget lyste for de 100.000 tyske soldater Schlieffens ord: „Våpen og kampmåte har forandret sig fullstendig i løpet av 2000 år. Man går ikke lenger inn på livet av hverandre med korte sverd, men man beskyter hverandre på tusener av meters avstand. Buen er blitt erstattet av kanonen, slyngen av maskingeværet . . . De store slagbetingelser er imidlertid forblitt uforandret. Tilintetgjørelsesslaget kan idag kjempes efter den samme plan som Hannibal i forgangne tider hadde uttenkt. Den fiendtlige front er ikke målet for det vesentligste angrep . . . Det vesentlige er å trykke inn flankene . . . Fullført blir tilintetgjørelsen ved et angrep mot fiendens rygg.

Napoleon, en Hannibal nr. 2?

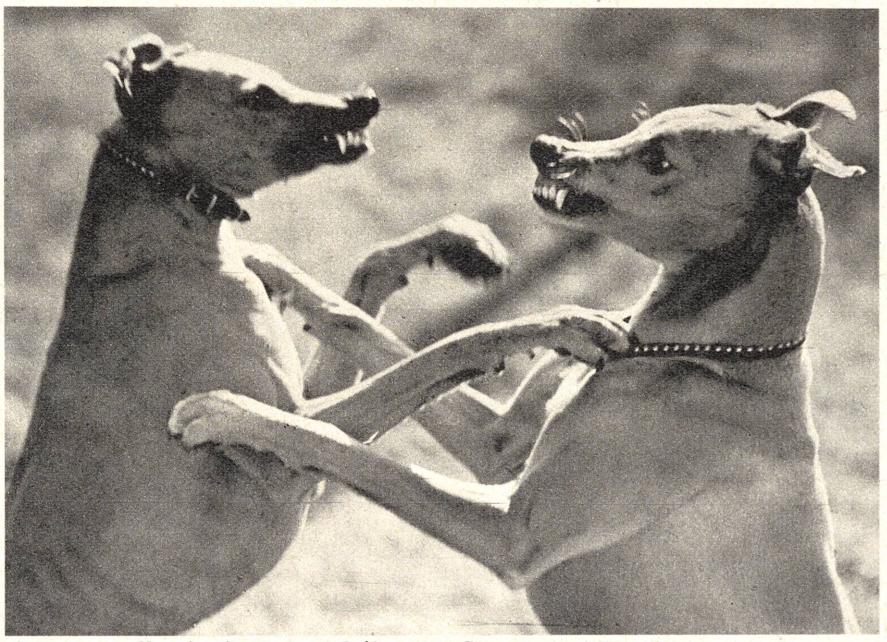
Ved siden av de store hærførere av den tyske skole hadde det bare vært Napoleon forunt å virke i retning av Hannibals ånd. Hans ungdommelig fremfusende marsj over Alpene og seiren ved Marengo skaper grunnlag for sammenligning. Allikevel stemmer ikke sammenligningen på avgjørende punkter. Den største overensstemmelse mellem Hannibal og Napoleon er den ro som begge går op i en tilsynelatende ugunstig stilling med. Likesom Hannibal den gang kjempet med ryggen mot havet, så liker korsikaneren å stille sig op med ryggen til den fiendtlige hovedstad. Den tilsynelatende ulempe blir nesten alltid til en fordel fordi Napoleon avskjærer motstanderen fra de hjemlige hjelpekilder. Også i viljen til å komme i ryggen på motstanderen ligner de store feltherrer hverandre. De avgjørende forskjeller mellem Napoleon og Hannibal er dog: Hannibal elsker systematikken, Napoleon forakter den. Når Hannibal seirer, da seirer han alltid over den overmektige, Napoleon seirer bare en eneste gang over en overmektig, ellers er han den tallmessig langt overlegne. Napoleon taper sitt livs avgjørende slag (Belle-Alliance) fordi han lar anledningen som byr sig til en hannibalsk omklamring av motstanderen, fare. Han blir slått av Blücher og Gneisenau efter den tyske skoles prinsipper. Det vilde være uriktig å anta at Napoleon i sine avgjørende feil bevisst hadde handlet mot Hannibals testamente. Cannae-tanken var ikke blitt så klar for den napoleonske tid som den var for tyskerne hundre år senere. Et stort forarbeide av den tyske skole hadde vært nødvendig før et klart blikk inn i fortiden var blitt mulig.

Atikkelrekken fortsettes

Hunder ute av sig av fryd

Ta to unge mynder, slipp dem ut på en eng og la dem være alene . . .

Hva de nå vil gjøre? Bråke salig! Gispe av fryd! De vil reise sig på to og banke hverandre med potene, som to berusede, som har utklekket et vågestykke. De vil jage, danse, rulle sig, falle overende! Ta to unge mynder . . . Fotos: Hein Gorny

Fortsatt fra side 43

Det store ørkenslag

med var rettet mot vest, til et fortvilt gjennembruddsforsøk gjennem den tysk-italienske omklamring mot øst. Samtidig hadde vi ved Halfaya-passet overbevist den indiske divisjon om at den forgjeves løp mot våre stillinger. Den trakk sig i løpet av den 17. atter tilbake mot øst.

Tyske og italienske panserkampvogner og forsvarskanoner satte nå, sterkt understøttet av Aksens luftvåpen, kraftig inn mot de britiske panserenheter. Bare den 7. panserdivisjon, som besto av fire avdelinger hver på 50 til 60 panserkampvogner, kunde med en rest på 24 aksjonsberedte panservogner tiltre et „seierrikt tilbaketog". Om kvelden den 18. juni var britene og deres kanonføde atter der hvor de var allerede før den 15. juni — bare med den forskjell at der ved en appel manglet flere hundre mann, 249 panserkampvogner, 74 lastebiler, 10 kanoner, et stort antall maskinvåpen av alle slags, geværer, ammunisjon, utrustning, et betraktelig antall fly og meget annet. Alt dette var i disse tre dager falt i hendene på forbundsfellenes soldater.

Efter hva der fremgår av fangers utsagn, og som den britiske kringkasting allerede på slagets første dag uforsiktig plaprende bekreftet, hadde britene med sitt stort anlagte angrep til hensikt, 1. å hitføre en forening med de i Tobruk innesluttede britiske styrker, 2. å frigjøre den egyptiske grense for det tysk-italienske press, 3. gjennem et fremstøt over Bengasi, Tripolis å komme frem til Tunis og kanskje ennå lenger, 4. å mildne det nedslående inntrykk i England over nederlaget i Jugoslavia, Hellas og på Kreta, og 5. å gjøre inntrykk på den amerikanske offentlighet med de britiske prestasjoner på det militære område.

„Englenderne har forstått å slå løs i det rette øieblikk. Denne gang vil slaget være avgjørende. Tyskerne har sviktet grundig. Det er ikke utelukket at vi efter denne seierrike offensiv rykker frem til den tunesiske grense. Idag er i Nord-Afrika alle mål innen vår rekkevidde." Slik lød det den 15. juni i Londonkringkasteren.

„Vi har bløffet strålende. Tyskerne var i den tro at Wavell hadde til hensikt å gjenta sin manøver mot italienerne. Da vi hadde opfylt vår opgave å få tyskerne til å utfolde sig og derpå bibringe ham store tap, trakk vi oss tilbake til våre utgangsstillinger. Disse operasjoner representerer åndens seier." Slik het det den 18. juni i London-kringkasteren. En offiser fra det tyske afrikakorps' stab leste disse utgytelser for oss under alminnelig munterhet.

20. juni

Alt går atter sin vante gang. Man merker igjen heten, man kjemper på ny forgjeves mot fluene. På slagmarken blir det ennå stadig brakt inn bytte.

Da de brev som jeg skrev for nesten en uke siden ennå ligger i lommen min, åpner jeg dem igjen. De får en liten tilføieise: „Alt i orden. Er frisk, og lykkelig over å ha vært med da britene ved Sollum fikk sine fortjente pryl!"

Signal nr. 17, 2. årgang, 1. Septembernummer 1941. / Utkommer hver 14 dag / Chefredaktør: Harald Lechenperg, Chefredaktørens stedfortreder Heinz Medefind / Forlag og trykning: Deutscher Verlag, Berlin SW 68 Kochstraße 22-26 All rett forbeholdes / All rights reserved / Entered as second-class matter at the Postoffice of New York, N. Y. / Printed in Germany

HEIMKEHR

PAULA WESSELY · PETER PETERSEN · ATTILA HÖRBIGER

Ruth Hellberg, Berta Drews, Elsa Wagner, Gerhild Weber
Carl Raddatz, Werner Fütterer, Otto Wernicke

Manuskript: Gerhard Menzel · Musikk: Willy Schmidt-Gentner

Produksjonsleder: Erich von Neusser

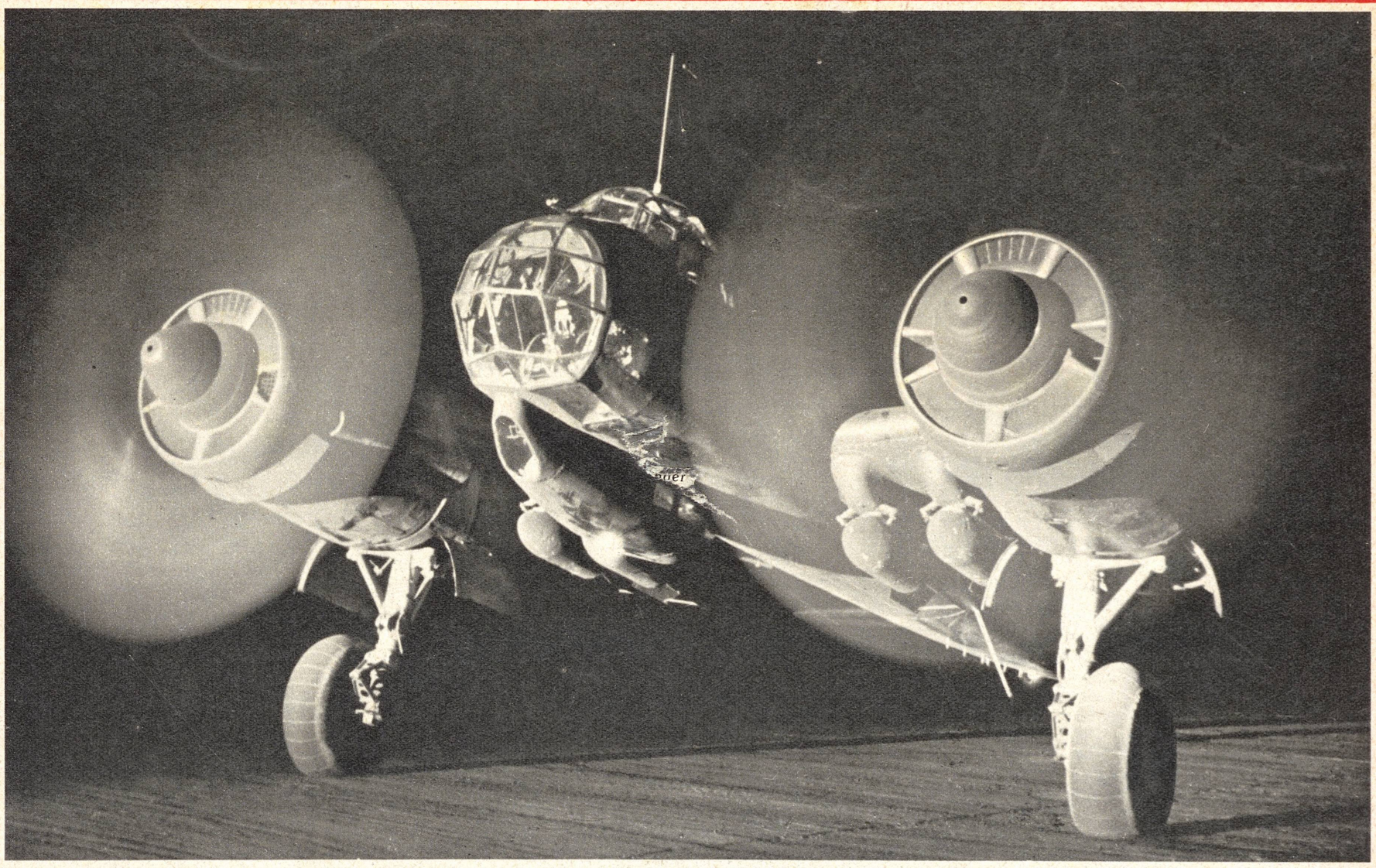
REGI: GUSTAV UCICKY

En Gustav Ucicky-film — Officin Wien-film — Enerett Ufa.

WIEN FILM

ufa

Signal

Bremseklossene vekk — nattinnsats!

Ju 88's bomber er stuet inn, propellenes brumming øker til tordnende sang. Skinnet fra start-plassens lyskastere lar de hurtig-svingende propeller virke som sirkelrunde, glinsende spindelvev. Og nå jager metal-kjempefuglen langs startfeltet, hjulene løfter sig fra jorden — natten har allerede opslukt den svevende silhuett . . . Så forsvinner det ene bombefly efter det andre, alle i samme retning — mot England, som forgjeves ventet sig en stillstand i de tyske angrep på øien på grunn av krigen i øst

Fotos: PK. Stempka